

DIRVA

VAKARŲ VOKIETIJOS PARAMA TREMTINIAMS

Po karo Vokietijoje atsirado apie 8-9 milijonai pabėgėlių iš įvairių Rytų Europos kraštų, pareiškė Vokietijos valstybės sekretorius Dr. Peter P. Nahm. Didelė dalis jų buvo prieš savo norą sąjungininkų gražinta atgal, 750.000 emigravo į užsienį. 1951 m. Vakarų Vokietijoje buvo dar 245.000 tremtinių, daugumoje senelių ir ligonių. Jais rūpintis teko Vokietijos valdžiai. Tam buvo išleistas specialus įstatymas, kuris nustatė tremtinių teises ir pareigas. Jie buvo praktiškai prilyginti vokiečių piliečiams. Skirtumas tik tas, kad tremtiniais nebuvo suteikta rinkimų teisė ir neleidžiama pasirinkti profesijos, kurioms yra reikalinga vokiečių pilietybė (valstybės tarnautojams, notarams, karininkams ir kt.).

Priešingai IRO nusištatymui, Vokietijos valdžia pripažino tremtiniais teisę savo tautiškumą išsaugoti bei išvystyti ir pilnai įsijungti į ūkinį gyvenimą.

Padėti šiam įsijungimui tremtiniais buvo

suteikta; pilna judėjimo laisvė, laisvas pasirinkimas gyvenvietės, darbo ir profesijos; piniginė parama likviduojant stovyklas, kreditai savo egzistencijos sukūrimui; egzistencijos minimumo suteikimas seniems, invalidams ir ligoniams, kaip tai ir vokiečių piliečiams yra teikiama.

Vidutiniai per metus yra skiriama 40-50 milijonų markių tremtinių ėjimui. Tarp 1950 ir 1966 m. tam reikalui buvo skirta 1,1 bilijonas. Iki 1966 m. apie 20.000 tremtinių priėmė vokiečių pilietybę. Tačiau jų vietą užpildė nauji tremtiniai.

Pilietybę priėmę tremtiniai, gali laisvai savo tautiškumą parodyti ir jungtis prie atitinkamų pabėgėlių organizacijų.

KONKRETI PARAMA:

1. Religinė sritis. Katalikų bažnyčia padengia ukrainiečių Eksarchijos sielovados išlaidas. 57.000 ortodoksų duoda paramos vokiečių valdžiai, Pasaulinė ev. bažnyčios taryba ir Evangelikų bažnyčia Vokietijoje. Taip pat yra remiami 50.000 muzelmonų.

2. Mokyklos. Vokietijoje yra remiamos sekančios mokslo ir mokyimo įstaigos: Laisvas ukrainiečių universitetas su Moksliniu-technišku institutu ir Schewtschenko draugija Muenchene, Rumunų akademinė draugija su biblioteka, Rusų biblioteka, Vengrų, latvių ir lietuvių gimnazijos. 150 vargų mokyklų, (ukrainiečių 41, lenkų 31, latvių, 27, estų 23, lietuvių 10).

3. Kiti reikalai. Informacijos organams, jaunimo stovykloms, organizacijoms yra suteikiamos paramos, kurios siekia apie 3,4 milijonus DM per metus.

Parama yra surišta su sekančiomis sąlygomis: Tremtinių grupės noras išlaikyti savo savitumą, kultūrinės tradicijas ir kalbą turi būti aiškiai įrodytas savo pačių pinigine auka.

Remiama veikla neturėtų jokių politinių tikslų ir išipareigojimų.

Šalia šios paramos į vargą patekę tremtiniai

(Nukelta į 2 psl.)

Neleidžia važiuoti traukiniu...

Keliauti Sovietijos susiekimo priemonėmis, palyginti, nebrangu. Tos priemonės ir Lietuvoje yra "visasąjunginė" nuosavybė, o tomis nebrangiomis jų naudojimo kainomis daugiausia naudojasi "naujoji klasė" — administracijos, partijos ir valdinės pramonės biurokratija. Ne kam kitam, o biurokratams tarp Vilniaus ir Maskvos kasdien skrenda ten ir atgal penki lėktuvai, Leningradan — du kasdien, į visą eilę kitų miestų po 3-4 kas savaitę. Kainos — Maskvon 16 rublių, Leningradan 14, Kijevan 14, Donekan 23, Krasnodaran 30 ir t.t. Beje, Rygon 9, Talinan 13, Klaipėdon ar Palangon 6,50, o Kaunan tik 2 rubliai.

Geležinkeliu iš Vilniaus Kaunan dabar tik 1 rublis 12 kapeikų. Bet yra ir keistumų. Iš Kauno Marijampolėn bilieto kaina 53 kapeikos. Bet iš Vilniaus pro Kauną Marijampolėn tiesioginis bilietas — 2 rb. 80 kp. Jei nori nuvažiuoti tą patį kelią už 1 rb. 65 kp., tai turi Vilnių pirkti bilietą tik Kaunan, Kaune iššokti iš traukinio ir suspėti nusipirkti kitą bilietą Marijampolėn už 53 kapeikas. Jei suspėsi...

Tokia tvarka stebisi net TIESOS redakcija (lapkr. 28). Bet nutyli dar nuostabesnę reiškinį. Būtent, jei turistai, ypač iš Amerikos, ir gauna leidimą važiuoti Kaunan, tai tik ne traukiniu. Nori, kad samdytų automobilį už 30 dolerių. Dažnas, pasipiktinęs tokiu kainų skirtumu, iš viso atsisako nuo kelionės. (ELTA)

Dienos, kaip ir krioklio vanduo, negrįžtamai bėga...

Vyt. Maželio nuotrauka

AMERIKA SIEKIA PADĖTI TIEMS, KURIE TAPO SMURTO AUKOMIS

JAV Viceprezidentas Hubert H. Humphrey, atsakydamas Amerikos Lietuvių Tarybos delegacijai jos apsilankymo metu Baltuose Rūmuose gruodžio 6 d., pareiškė: "Labai, labai ačiū jums. Visų pirma turiu pasveikinti jus, mano gerą bičiulį Tony, ir Mary, ir kiti šios garbingos delegacijos nariai. O ypatingai norėčiau jums padėkoti už šį man šiandien pateiktą memorandumą ir laišką, prieš kelias dienas pranešusi man apie mūsų pasimatymą.

Taip pat norėčiau pareikšti jums p. Johnsono, Jungtinių Valstybių Prezidento nuoširdų įvertinimą jūsų darbo, ir jūsų patvarumo, ir tvirtos paramos mūsų ir jūsų šaliai -- šiai didžiai Amerikai -- bei tam, ką jis stengiasi atlikti Azijoje, kaip visad tą stengiasi daryti ir kitose pasaulio dalyse. Jūsų parama mūsų politikai Vietname yra labai padrasinanti ir, galiu sakyti, giliai vertinama. Ko mes siekiame tenai, yra tas pats, ko siekiame ir visam pasauliui -- globoti nepriklausomybę, skatinti nepriklausomybę ir apsisprendimą. Mes nesiekiame teritorijų; mes nesiekiame įtakos erdvių; mes nesiekiame imperiškų valdų. Viskas, ko mes siekiame, tai tik padėti tiems, kas tapo smurto ir užpuolimo aukomis, išlaikyti laisvę ir nepriklausomybę taip, kad jie galėtų kurti savo gyvenimą ir lemti savo ateitį.

"Man ypač malonu susitikti su šia garbinga delegacija Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties išvakarėse. Aišku, mes žinome, kad Lietuvos nepriklausomybė I Pasaulinio karo gale buvo atstatyta didžio, idealistiško, energingo vado Wood-

row Wilsono pagalba, kurs taipuoliai kovojo už apsisprendimo teisę.

"Tokios organizacijos, kaip Amerikos Lietuvių Taryba, yra vaidinusios svarbų vaidmenį, kuriantis mūsų visuomenei iš įvairių tautinių elementų. Bet iš to žmonių įvairumo kyla mūsų stiprybė, ir lietuviai tikrai yra praturtinę Amerikos kultūrą, ir pramonę, ir prekybą, ir šio krašto žemės ūkį, -- darę ją stipria valstybe. Jūs prisidėjot prie Amerikos gyvenimo audinio praturtinimo, ir jūs tai padarėt, išsaugodami savąjį kultūrinį paveldėjimą.

"Kaip žinote, Jungtinių Valstybių vyriausybė patvariai atsisako pripažinti prievartinę Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą ir tebe palaiko visų Baltijos tautų apsisprendimo reikimą. Ryžtas ir pasišventimas, kuriuo lietuvių tauta namie ir svetur palaiko savo tautos savaimingumą didžiosios prievartos akivaizdoje, yra įkvėpimas laisviems žmonėms visur. Tad man nebuvo staigmena, kad ši delegacija ir jūsų tautiečiai stoja šalia vyriausybės jos Vietnamo politikoje. Jūs žinot, kad apsisprendimo dėsnis

(Nukelta į 2 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

• KETURIŲ ASMENŲ Kremliaus delegacija, atsiųsta į Vak. Vokietijos sostinę "esamai padėčiai" tirti, sukėlė nerimo Rytų Europos satelitų sostinėse. Tos delegacijos pasiuntimas ypatinai nemalonus R. Vokietijos bosui Ulbrichtui, nes Maskva nusistačiusi pagerinti santykius su Bonna.

• CAMBODIJOS VYRIAUSYBĖ atmetė JAV pasiūlymą dėl tarpt. komisijos sudarymo pasienio sričiai kontroliuoti. Tačiau kontrole JAV siekia trodyti, jog Cambodija, savo teritorijoje išleisdama 5 Vietnamo kariuomenę ir Vietkongo partizanų, pažeidžia savo skelbiamą "neutralumą".

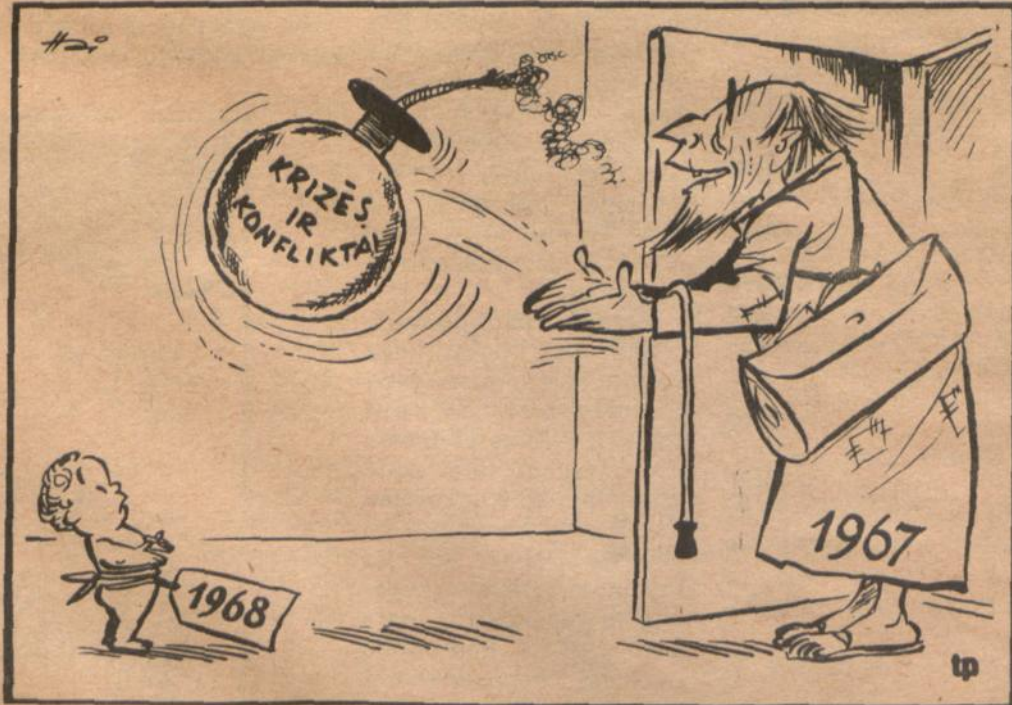
• PARYŽIUJE susitikinėja P. ir Š. Vietnamo neoficialūs emisariai. Tai atitinka Saigono skelbiamoms žinioms dėl siekiamų tiesioginių derybų su Hanoi paliaubų reikalu. Saigono vyriausybės užs. reikalų ministris pareiškė, jog abiejų kariaujančių pusių derybos galinčios vykti tarp pačių vietnamiečių.

• ŠVEICARIJOJE pasirodė daug klijentų su amerikoniškais pasais, keičiančių dolerius į auksą. Toji transakcija draudžiama JAV įstatymais.

• FIDEL CASTRO, pagal "Washingtono gandus" per savo tarpininkus deponuojąs didesnes pinigų sumas Šveicarijos bankuose. Tai esąs apsidraudimas "juodai dienai".

• KOMUNISTAI KONCENTRUOJA savo turimas karines ir partizanų jėgas Laose, Tailandė ir Cambodijoje, tuo siekdami nukreipti dėmesį nuo pasunkėjusios jų būklės Vietname. JAV strategai priversti planuoti, kaip išvengti įvairių netikėtumų kituose frontuose.

• JAV DIPLOMATAI, rėmę Graikijos karaliaus nevykusį sukilimą, nežinoję, kad Konstantinas turėjęs tokį menką užnugarį kariuomenės sluoksniuose.

-- Aš išeinu, vaikel! Šitą palieku tau, gaudyk!...

Amerika siekia padėti...

(Atkelta iš 1 psl.)

taikytinas visuotinai. Ir, dievaži, jūs irgi žinot, kas atsitinka totalinėje visuomenėje ir totaliniame režime.

"Iš karto patyrimo žinom, kad laisvės reikalas nedalomas visam pasauliui, ir kad žmogiškoji laisvė negali būti nei išplėta, nei užtikrinta be josios palaimą puoselėjančiųjų kietos valios ir apsisprendimo aukotis. Vadovaudamasi šiuo pagrindiniu supratimu ir šia dvasia, Jungtinių Valstybių vyriausybė ir tauta, aš patikiu, atliks savo pareigą nerimo apimtam pasauliui.

"Aš noriu pasakyti Amerikos Lietuvių Tarybai, kad į jūsų man įtektajame memorandume išdėstytus pareiškimus reikia atkreipti viso krašto dėmesį. Gir-

dėdamas jus kalbančius apie mūsų pastangas, kurias mes šiandien dedame, ir apie grėsmę mūsų visuomenei, ir apie laisvės bylą, aš žinojau, kad kalbėjote ne kaip teoretikai, bet kaip žmonės, kurie tai pergyvenote. Manau, kad gyvenimas yra pats geriausias mokytojas.

"Taigi, p. Rudi, norėčiau jums labai, labai padėkoti. Aš pasirūpinsiu, kad šis raštas būtų pa-

teiktas susipažinti prezidentui, valstybės sekretoriui, ir kad jis būtų įtrauktas į Kongreso Užrašus".

1967 m. gruodžio 15 dienos Kongreso Užrašų laidoje (Illinois atstovo William T. Murphy pasiūlymu) ištisas Amerikos Lietuvių Tarybos memorandumo tekstas ir šis viceprezidento kalba jau yra atspausdinti, -- A. 6204 psl. (ELTA)

NAUJOS PLOKŠTELĖS PRISTATYMAS

Philadelphijos lietuvių LITO klubas, išleisdamas sol. Violetos Bendžiūtės ilgo grojimo stereo plokštelę "Toks mūsų likimas", gruodžio 8 d. latvių klube pristatė ją lietuviškai visuomenei susipažinti bei įvertinti.

Plokštelėje įgauta vienuolika dainų, pritariant trims gitaroms ir kontrabasui, o tik viena -- Pasvarstyk Antelė kažkaip išsiglaudino senų dainos melodijos garsu, bet ne visai tokių žodžių tarimo pavidalu. Ši pastaroji dainelė ne džiūk tarime, o bendrine lietuvių kalba įdainuota.

Solistė permažai kreipė dėmesio gilesniam lietuvių bendrinės kalbos pažinimui ir žodžių kirčiavimui. Kalbant apie solistės balsą ir pačių dainų išpildymą, reikia pasakyti, kad pagal "moderniškos išraiškos" madą gal ir atitiko kirvis kotą.

Džiugu, kad ir svečio šalį atsiranda toje srityje menininkų, kurie imasi darbo lietuviškos pramoginės muzikos pristatymo reikale.

Kai jau mes mažiau ar daugiau visokių skonių išlepinom, norėtume be išimties iš visų menininkų susilaukti kokybiškai vis geresnio ir kūrybiškai

svaresnio meninio patiekalo.

Violeta Bendžiūtė, savo pramoginės muzikos plokštelėje "Toks mūsų likimas" nors ir nepabėrė modernios išraiškos dainų ir melodijų perliukų, tačiau tebūna užgiriama jos nuoširdios ir gražiosios darbą vainikavusios pastangos.

Siekiant jaunųjų mūsų talentų ugdymo ir jų su pažindinimo lietuviškosios visuomenės tarpe, plokštelę "Toks mūsų likimas" turėtų daug kas įsigyti.

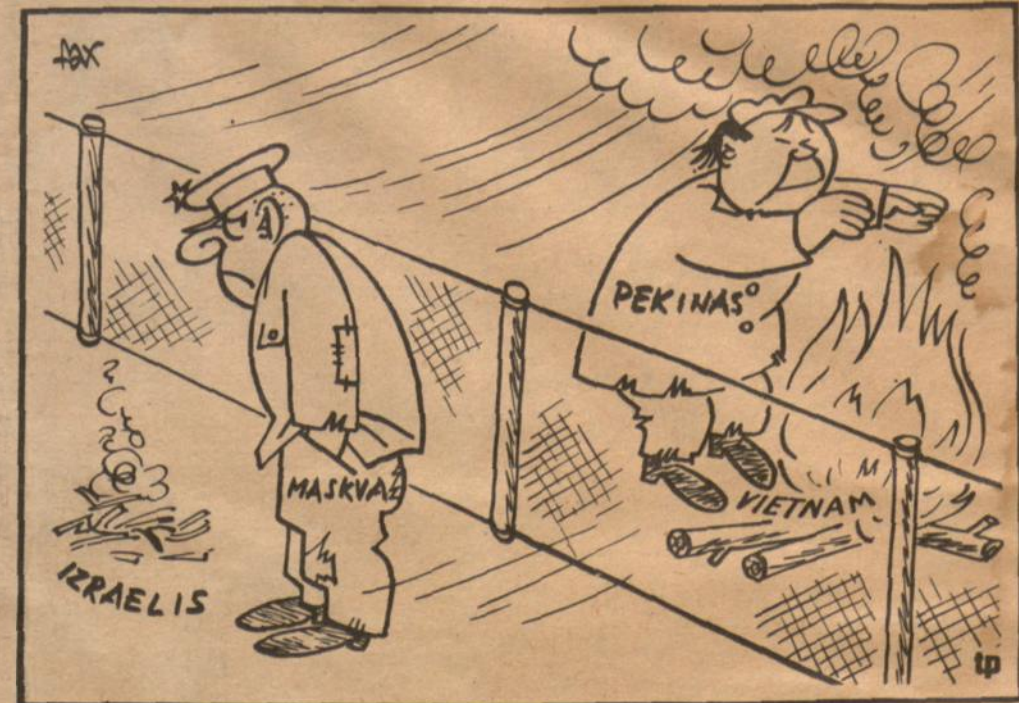
J. Babelis

Vokietijos parama...

(Atkelta iš 1 psl.)

gama dar socialinę pašalpą, kuri per metus sudaro 1,6 milijoną.

Vokietijos valdžia remia treminius, nes juos mato savo tarpe, suprantant ir nori gerbti kaip žmones. Ji reikalauja lojalumo, t.y. laikytis jos įstatymų ir tarptautinių santykių nuostatų. Ten, kur atsiranda konspiracija ir nesilaikymas įstatymų, būna visais lemiamais būdais tramdoma. Reikalaujamas lojalumas neturi nieko bend-

-- Jam ir sekasi! Bent turi kuo pasišildyti!...

MASKVA, MEKA IR JAV PREZIDENTO RINKIMAI

P. ŽIČKUS

Meka yra Mahometo gimimo vieta, kartu ir Saudi Arabijos sostinė. Islamo tikėjimo išpažinėjams ji žinoma daugiau kaip šventovė, o ne kaip sostinė. Islamo tikėjimas yra įkurtas Mahometo. Pats žodis "islam", arabiškai atsidavimas (Alacho valiai). Islamas yra viena iš didžiausių tikybų, turinti virš 300.000.000 išpažinėjų. Jie vadinami ir musulmonais.

Kiekvienas islamo išpažinėjas nori nors kartą metuose aplankyti Meką, o to negalėdamas, nors kartą savo gyvenime. Kelonės tikslas į Meką yra aplankyti didžiąją Medžido el-Haramo mečetę, kurios viduje yra Kaabos šventykla, nusiplauti šventu Zememo šulinio vandeniu ir aplankyti pirmosios Mahometo žmonos kapą. Ap-

ro su kalbine ir politine asimiliacija. Mūsų nuomone, jokia valstybė neturėtų priimti svečių verstis asimiliuotis, pasakė P. Nahm.

Lietuvis "X" (pavardė neskelbtina) iš Omahos atsiuntė L. Fondui 100 dol. pažadėdamas likusius 900 įnešti dalimis.

L. Fondo adresas: 6643 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629. (Sk.)

ROCHESTER

* "ŠIOS KALĖDOS ir Naujieji Metai mano gyvenime liūdniausi", rašo savo laiške karo invalidas Petras Pleskevičius, gyv. Rochesterio, N.Y. (56 Thomas St.)

Jo žmona Elzbieta randasi ligoninėje, jai reikalinga operacija. O pats Pleskevičius gyvena iš 47 dol. mėnesinės pensijos.

Atrodo, kad pirmoje eilėje tąja nelaiminga šeima turėtų susirūpinti Rochesterio LB apylinkė ir vietos ramovėnai. Organizuotai veikiant žmogus greičiau susilauktų reikiamos pagalbos. Dabar, kai jis kreipiasi laiškais į laikraščių redakcijas, susidaro įspūdis, kad vietos lietuviai nepakankamai rūpestingai savo nelaimėn patekusių tautiečių reikalais.

lanke šias vietas mahometonys dar vyksta į Mediną aplankyti Mahometo kapą. Mat Mekoj įvykus sukilimui prieš Mahometą, jis buvo priverstas bėgti ir apsigyveno Medinoje. Visiems mahometonims šių vietų lankymas vyksta pagal nustatytą ceremoniją ir jie privalo jo laikytis. Meka jiems yra labai šventa vieta. Aplankę tas vietas jie jaučiasi laimingi, nes išsipildė jų noras.

Sovietų S-gos sostinė Maskva tapo Meka Amerikos prezidentiniams kandidatams. Asmenys, kurie tik pasiskelbia kandidatais į prezidentus, tuojaus pasisako, kad jie bus priimtini Maskvai ir palaikys su ja gerus santykius, o prie pirmos progos ir vyksta Maskvon. Kiekvienam galvojančiam žmogui tuoj kyla klausimas: ką bendro turi Maskva su prezidento rinkimais? Juk tai Amerikos vidaus reikalas. Maskvai gali būti priimtinas tik toks kandidatas, kuris nusilenks jos norams ir jai pataikaus.

1968 metų rinkimams pirmuoju tą "Meką" vyko lankyti gubernatorius Romney. Po jo apsilankymo Maskvoje, Rich. C. Longworth, United Press International korespondentas, rašo apie tą kelionę pažymint, kad "No Soviet endorsement of Romney's announced candidacy for the 1968 Republican presidential nomination".

Ką bendro turi Amerikos prezidento rinkimai

su Maskva? Turi. Maždaug prieš pusmetį buvo rodomas televizijoje buvusio sovietų premjero Chruščiovo gyvenimas ir pasikalbėjimas su juo. Be kitko, jis sakė, kad John F. Kennedy buvęs jo išrinktas prezidentu. Rinkimus laimėjęs mažų balsų skirtumu prieš Nixoną. Jeigu Amerikos komunistai ir jų simpatikai nebūtų balsavę už jį, aišku, kad prezidentu būtų buvęs Nixonas. Jie visi balsavę už Kennedy. Nežinome kiek tame yra tiesos, bet Chruščiovas tai teigė.

Taigi, gauti komunistų ir jų simpatikų balsus yra viena kelionės priežastis. Bet tą priežastį yra ir daugiau. Tam tikri Amerikos sluoksniai kalba, kad bet kokia kaina reikia išlaikyti gerus santykius su Maskva. Amerikoje daug kalbama ir rašoma apie Rusijos galybę, pažangą. Yra net galvojančių, kad Amerika yra atsilikusi nuo rusų moksle, skatina pasivyti rusus. Kitų norima turėti rusų sąjungoje prie augantį Kinijos pavojų.

Kur šios kelionės nuves, dabar dar neaišku. Sąjunga prieš kinas bent dabar Maskvai gali būti reikalingesnė negu Amerikai. Kinams reikia erdvės, o ta erdvė yra Sibiro dykumose. Tačiau praktika iš viso bendradarbiavimo ir visų pasitarimų Jaltoje, Potsdame, Korėjoje ir kitur rodo nelabai džiuginančius vaizdus. O vis tik Maskva tampa prezidentinių kandidatų Meka.

Be žodžių...

ATSIŪSTA PAMINĖTI

PEILIO AŠMENIMIS -- Jurgio Jankaus trijų veiksmų drama, 261 psl. knyga skirta Lietuvos valstybės 50 m. atstatymo sukakčiai. 1967 m. išleido Darbininkas. Ilustravo P. Jurkus. Kaina 4 dol. Gaunama Dirvoje, 6907 Superior Ave. Cleveland, Ohio 44103.

KAI MES NUTYLAM -- sesers Marijos Jurgitos Saulaitės eilėraščių. 1967 m. išleido Immaculata Press, Putnam, Conn. 83 psl. Kaina nepažymėta. Viršelis Uosio Juodvalkio.

DAIŲ SUKŪRYJE -- Gražinos Šimukonienės surinktos populiarios ir šokių dainos. Išleista New Yorke (leidėjo nepažymint) 1967 m. Kaina 1 dol. Gaunama Dirvoje.

BIRUTĖS RYTAS -- Janinos Nardnės paruošti eilėraščiai vaikams. Paveikslai R. Kulmanienės. Spausdinta Colombijoje. Leidimo metai nepažymėti, bet išleista 1967 m. 16 psl., kaina 1 dol., sukrata Drago leidykloje.

GIMTOJI KALBA -- bendrinės kalbos laikraštis, leidžiamas Kultūros Fondo ir redaguojamas L. Dambriūno, pasirodė liepos-rugsėjo (3 nr.) laida. Data kad ir nebeatitinka laikraščio pasirodymo metui (prieš pat Kalėdas!), bet turinys nenustoją nei aktualumo, nei savo svorio savąja kalba besidominčiam ir ją tobulinti siekiančiam skaitytojui.

Šio nr. turinyje L. Dambriūnas nagrinėja būdvardžių su galūnėmis ir -iškas kilmininio vartojimą, mūsų spaudos kalbą (kiekvienas laikraštis privalėtų turėti po vieną Dambriūną), vadovėlių recenzijos ir klausimų krautėlę.

LIETUVIŲ DIENOS -- lapkričio mėn. laida. Gausiai iliustruotas žurnalas šią savo laidą, šalia kitų kult. ir visuomeninių informacijų skiria poetui Jonui Aisčiui.

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
B. Armonienė — PALIK AŠARAS MASKVOJE	\$3.00
St. Yla — MODERNI MERGAITĖ	\$4.00
K. Donelaitis — METAI (THE SEASONS)	
minkštais viršeliais	\$3.00
kietais viršeliais	\$4.00
Vytė Nemunėlis — MESKUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
Red. K. Barėnas — TREČIOJI PRADALGĖ LITERATŪROS METRAŠTIS —	
minkštais viršeliais	\$3.15
kietais viršeliais	\$3.75
Gr. Šimukonienė — SU DAINA —	
Lietuviškų dainų rinkinys	\$2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJ	\$2.50
J. Švaistas — DANGUS DEBESYSE	\$3.00
Pr. Alšėnas — MARTYNAS JANKUS	
minkštais viršeliais	\$3.00
kietais viršeliais	\$4.00
R. Skipitis — NEPRIKLAUSOMA LIETUVA	\$7.00
Dagys — SKULPTŪRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS	
(angliškų įvadų ir parašais)	\$6.00
A. Vaičiulaitis — GLUOSNIŲ DAINA —	
PADAVIMAI	\$2.50
J. Mekas — PAVIENIAI ŽODŽIAI — POEZIJA	\$4.00

Visa eilė kitų poezijos, beletristikos ir prisiminimų knygų.

Užsakant knygas, prie kainos prašome prijungti 25 c. rašto išlaidoms.

Rašykite:

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina;
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytas Gedgaudas

1968

Tai metai, kuriuos vadinsime Laisvės Kovos metais. Įvykdysime tame laikotarpyje ką nors apčiuopiamesnio ar ne, priklausys nuo mūsų pačių, o ne nuo pavadinimo ir duoto tiems metams vardo.

Kad yra įveikiamų darbų, parodė prabėgę metai išeivijoje. Nuveiktus darbus ir apčiuopiamus laimėjimus bet gi atnešė tie žmonės, kurie nenustojo kūrybinės dvasios ir energijos. Tiems žmonėms nereikia nei specialaus paskatinimo -- jie planuoja, kuria ir vykdo tai, kas yra jų vidurinių išgyvenimų šaltiniuose. Ir taip mes matome naujai spausdinamas knygas, sukurtus meno kūrinius, kantatas ir dainas, operas ir dramas. Neužmirškime, jog išeina laikraščiai ir žurnalai, stambesni ar siauresnio pobūdžio leidiniai, veikia visa eilė radijo programų, kas taip pat pareikalauja nemažai kūrybinės nuovokos, energijos, pastangų. Yra visa eilė sričių, kaip švietimas, kultūrinių reikalų organizavimas, jaunimo įrikiavimas mūsų organizacinė rikiuotė ir t.t., visu tuo darbu apjungus ne mažą skaičių žmonių.

Kaip visa tai atliekama, kiek pažangos padaroma, kas laimima, atsispindi mūsų spaudoje, jaučiama visų tų, kurie tais darbais sielojasi. Kaip neišvardinsi čia visų laimėjimų, taip nesuminėsi ir visų dar neišnaudotų galimybių. Tose srityse dar rasis spragų, daug vietos ir didesnei talkai. Ko mums visiems stinga, tai didesnio ir tikslingesnio planingumo. Turėtume vengti to blaškymosi ir per daug jau ryškaus individualizmo, atplaukiančio į konkrečias kūrybinio darbo sritis iš tų visuomeninio darbo sferų, kuriose reiškiasi daugiau "politikavimas", egoizmas ir srovinis savanaudiškumas.

Nors tai politinės emigracijos sferose sunkiai išvengiamos bogybės, tačiau geros valios ir egoizmą nugalėjęs elementas, kaip parodė gyvenimas, laimi daugiau, kuria pozityviau, eina pirmyn su gyvenimu sparčiau.

Mūsų laisvės kova apima ne vien tik politinę darbo sritį. Politika bus sėkminga, jos tikslai lengviau pasiekiami, kai ją lydės tautiniai susipratę, kultūringas ir susidrausminęs organizacinis prasme užnugaris.

Mūsų laisvės kovos sąvoka, tos kovos dvasia reiškiasi ne vien tik veiksmų konferencijose. Gal kartais ten toji kova nukrypsta ir ne tais keliais, kurie vestų greičiau į tikslą, bet kol kas galime džiaugtis bent tuo, kad visų susėdama prie bendro stalo.

Žengdami į sukaktuvinius metus, žengiame kartu į darbą, kuris pareikalauja, ar bent turėtų pareikalauti didesnio dėmesio tam politiniam momentui, kuris apima ir apjungia visas kūrybines pajėgas. Į tą bendrąjį darbą privalėtume eiti didesniu sutarimu, didesniu pasišventimu ir didesne turimų jėgų koncentracija.

Mūsų gausių organizacijų skyriais pradėdant, jų centriniomis vadovybėmis baigiant -- visi turėtų didesniu planingumu remti tai, kas jau turima, plėsti tai kas plėstina, planuoti tai, kas tikrai gyvenimui.

Laimėsime tada, kai mažiau galvosime apie šventes, sukaktis ir jų išorinį apipavidalinimą, o dirbsime ir kursime ilgiau paliekančias vertybes, Lietuvos sukakčiai vertas ir taip labai reikalingas.

Mums rašo

SVEIKINAME

Nuoširdžiausiai sveikiname su Šv. Kalėdoms ir Naujais 1968 Metais, linkėdami daug sėkmės patrijotiniame lietuviškame darbe.

Širdingai dėkojame už

praeitų metų siuntinėtą Dirvą, kuri atnešė tiek daug reikalingų žinių iš JAV ir viso pasaulio lietuvių gyvenimo.

Dabar rengiantis Lietuvos Jubiliejus 50 metų sukaktį, pats svarbiausias reikalas yra visopasaulio lietuviams suderinti veikimą ir kelti balsą prieš okupantus.

Maloniai prašome neatsisakyti siuntinėti mums Dirvą ir ateinančiais 1968 metais. Mes iš savo pusės informuosim apie Argentinos lietuvių veiklą.

Lietuvai išlaisvinti
Centras Argentinoj

Vasario 16 gimnazijos senieji rūmai, žiūrint iš parko. Gruodžio 5 d. Vokietijos televizijoje buvo parodytas iš gimnazijos gyvenimo filmas, kurį susuko televizijos filmuotojai. Filmą buvo palydėtas šiltais ir pozityviais komentarais. Gimnazijos direktorius nubrėžė gimnazijos tikslą ir paskirtį, buvo parodyti gimnazijos išorės vaizdai, klasės pamokų metu, tautiniai šokiai, bendrabučio kambariai, krepšinio rungtynės ir vėliavo pakėlimas.

Kun. Dėdino nuotrauka

VLIKO SEIMO NUTARIMAI

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimo, posėdžiavusio 1967 m. gruodžio 16-17 d., New Yorke, nutarimai

I

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas, visuotinai pripažintą šio Lietuvos didžiojo negando meto politinė lietuvių atstovybė, Kalėdų Švenčių ir Naujųjų Metų bei Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo 50-ties metų sukakties išvakarėse,

SVEIKINA VISUS LIETUVIUS, tiek okupanto nutildytus pavergtoji Tėvynė, tiek laisvės palaima besidžiaugiančius svetur, ir linki, kad Kalėdų Žvaigždė būtų visiems viltingas kelrodis į šviesią lietuvių tautos ateitį ir kad Naujieji 1968 Metai atneštų ar priartintų Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės atstatymą.

SEIMAS LINKI stiprybės tiems, kurie nepalūžtamai grumiasi su okupanto imperialistine-

mis užmačiomis pavergtoji Tėvynė, o tiems kurie yra laisvi, bet bolševikinės okupacijos atskirti nuo tautos kamieno Lietuvoje -- tvirto ryžto ir ištvermės kovoje dėl Lietuvos laisvės.

SEIMAS RAGINA lietuvius, kur jie bebūtų, tinkamai paminėti istorinę Lietuvos valstybės atstatymo penkiasdešimties metų sukaktį 1968 vasario 16-tą ir veikliai dalyvauti Lietuvos Laisvės Kovos Metų programos vykdyme.

VYRIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO SEIMAS, apsvaistęs pasaulinės, ypač europinės politikos padėties raidą ir paskirą didžiųjų laisvojo pasaulio valstybių ir aukštųjų dvasinių autoritetų dabartinę politiką bei jos poveikį Lietuvos laisvės bylai, su pasitenkinimu konstatavo, kad ryžtingas lietuvių tautos siekimas išlaisvinti Lietuvą iš rusiškos okupacijos randa visuotinį pritarkimą ir, kiek sąlygos leidžia, ir reikiamą paramą.

MASKVOS PAREIGŲNŲ Jungtinėse Tautose ir kitur akiplėšiškai karojamas melas apie tariamą lietuvių tautos laisvą valią atsizadėjimą nepriklausomybės ir pasirinkimą vergovės, nepajėgia suklaidinti pasaulio. Vyriausybės, tarptautinės institucijos ir viešojo pasaulio opinija gerai žino kolonizacinės Sovietų Rusijos užmačias Lietuvoje ir kitur.

VISA SOVIETŲ RUSIJOS GALIA IR KLAS-TA NEISTENGIA sulaukyti laisvo tautų apsisprendimo ir politinės nepriklausomybės vėžimosi.

Tačiau, nežiūrint visų tų mus padrašinančių aplinkybių, kelias į Lietuvos laisvę yra sunkus ir pareikalauja iš mūsų įtempto darbo, stropaus budrumo ir aukų.

Būkime tad vieningi ir ištikimi mūsų bočių palikimui -- didingai ir mus ipareigojančiai Lietuvos istorijai.

LIETUVA BUS LAISVA!

II

LĖSŲ LAISVĖS KOVAI
TELKIMAS

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vedamai Lietuvos laisvinimo akcijai, ypač Lietuvos Laisvės Kovos Metų programos vykdymui, reikalinga nemaža lėšų. Joms telkti yra sudarytas Jungtinis Finansų Komitetas, kuriam vadovauja Prelatas Jonas Balckūnas.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas, susirinkęs Lietuvos visų aktualių reikalų svarstyti, primygtinai ragina visus laisvuosius lietuvius ir visas jų organizacijas nuoširdžiai paremti Jungtinio Finansų Komiteto lėšų telkimo vąj Vliko vedamajai Lietuvos laisvinimo veiklai ne tik tęsti, bet ir jai dar labiau plėsti, ypač vykdant Laisvės Kovos Metų programą.

Jūsų dosnumas ir susiklausymas akivaizdžiai įrodys pasauliui laisvųjų lietuvių bekompromisinį ryžtą išlaisvinti Lie-

tuva iš Sovietų Rusijos okupacijos, padidins pavergtųjų lietuvių atsparumą okupantui ir sustiprins Lietuvos nepriklausomybės atstatymo viltį.

'ŠLUBUOJA' STATYBA

Nuolat Lietuvoj gyvenantieji neabejotinai turi progos geriau matyti gyvenimo tikrovę, negu laikraščiuose ar parodose pamatantieji kruopščiai parinktų nuotraukų ar maketų, arba turistų po Vilnių ir Trakus pavežioti turistai. Štai keletas tokių vaizdėlių, prisiziūrėtų iš arti:

"Išmokome statyti pulkiskus pastatus, įrengti žavingus interjerus, skoningai sutvarkyti aplinką... Iš toli viskas blizga, tviska, prieini arčiau ir išitinkini, kad... pritrūko kvapo ir ištvermės: štai apdailos plytelė jau atšokus, durys persimetusios, antai langas kaip reikiant neužsidaro, grindys "prasižiojusios", va ir instaliacija "šlubuoja" ir t.t."

"Teko būti vienoje didžiulėje mokykloje, kur iškilmingų įkurtuvių metu, visiems sėdint prie gausių valgių stalo ir dūdų orkestrui grojant iškilmingus maršus po dar iškilmingesnių kalbų, gretimose salėse atsisakė "tarnauti" lubos".

"Įėjo žmogus į naują, sakysime, kooperatinį butą, pastatė ant grindų, išklotų linoleumu, koją -- ir išryškėjo didžiulės vinies reljefas, vakar gatvėje užvertė ilgą griovį, o šiandien vėl moterys lupa cementines šaligatvio plokštes; prieš pusmetį įrengė puošnią batų atelę (su knygom, laikraščiais ir kaval), išgarsino po visą plačią šalį, nūnai tą namą jau griaua..."

"O kur dar kitos gyvenimo ir veiklos sritys (mokymas, auklėjimas, švietimas, mokslas, jurisprudencija, valdymo aparatas ir tt.), kada doro smulkmeniškumo stoka neretai ribojasi su nusikaltimu?"

"Kai dėl laiko taupymo, tai nebėra ką ir šnekėti. Šioje srityje mes dosnūs kaip geri pasakų karaliai. Kiek valandų kasdien sugaišta tūkstančiai žmonių, kai laiku neprasisėdė pasitarimas, susirinkimas ar kitokia sueiga? Šimtai žmonių spaudoje ir kitur svarsto problemą, ar turi grįžti berniokas prie mergiotos, kuriai jis padėjo "palsyti" jos šešiolikta-me pavasary... O "ištiesieilių uodegas" mes išsigudrinome net liginėse prie leidimų biuro langelio".

Tai parašyta ne kokio "šiukslynus išuostinėjusio kapitalistinio šmeižiko" pranešime. Tai parašyta ir viešai atspausdinta Vilniuje, dabar, šių metų lapkričio 11, Literatūros ir Meno laikraestyje, atspausdintame kompartijos CK laikraščio ir žurnalų leidyklos spaustuvių ir pažymėtame "Glaivito" numeriu "67260".

(ELTA)

NEGALI PASLĖPTI BEDARBĖS

Sovietai visą laiką žodžiu ir raštu skelbia, kad pas juos nėra jokios bedarbės. Iš tikrųjų Sovietai slepia pas juos pasireiškusių bedarbę.

Savo straipsniuose apie bedarbius sovietų ekonomistai tiesioginiai nerašo, bet vartoja kitas sąvokas. Ekonomistai rašo apie "darbo jėgos perteklių" ir darbo jėgos rezervus.

Kaip paprastai, sovietuose užsimaskavimas yra paprastas reiškinys. Jiems nemalonūs reiškiniai visada paslėpti kitomis sąvokomis. Taigi, ir bedarbių sovietuose jau negalima paslėpti, todėl sugalvoti nauji terminai. Tas pats reiškinys pastebėtas prieš 35 metus, kada žmonės mirė badu. Tada sovietai skelbė, kad žmonės miršta dėl "distrofijos". Sovietų ekonomistas Efim Manevič pripažįsta, kad darbo jėgos rezervai Sovietijoje atsirado dėl automatizacijos ir mechanizacijos pramonėje ir dėl natūralaus gyventojų prieauglio. Į tuos rezervus patenka darbininkai, kurie netenka darbo, mūsų žodžiais tariant, tampa bedarbiais.

Statistikos duomenys iš Sovietijos apie "darbo rezervus", dėl suprantamų priežasčių labai riboti. Manevič išdavė "paslaptį", prasitarė, kad miško pramonėje dėl automatizacijos teko atleisti 114.000 darbo jėgos, kalnų pramonėje esą atleista 9.000 darbininkų. Dėl tos pačios priežasties garvežių depo atleido 7.800 darbininkų.

Prof. Majeviski klausia, ką reikės daryti su pakrovėjais? Apie 1971 metus ši profesija visai pranyksianti. Prof. Majeviski žodžiais, darbo rinka šios profesijos negalės "suvirškinti", atseit, šie žmonės negalės gauti darbo, pasiliks visam laikui bedarbiais.

Fedor Panferov savo knygoje "Teisybės varden", taip pat liečia bedarbių temą. Vienas specialistas atvyko į fabriką, kuriame dir-

ba 13.000 darbininkų. Pagal to specialisto nuomonę, jei visą fabriką automatizuoti, tai tam fabrikui aptarnauti užtektų tik 32 darbininkų. Autorius sako, kad negalima skaitytis su humaniškais jausmais, bet esą kai kas to principo jau dabar laikosi. Pvz., Maskvoj, metro (požeminiam traukiniui) įvedus prie eskalatorių ir bilietų kontrolės automatizaciją, pasodinta po vieną moterį, kurios pareiga paspausti migtuką, kam nors suklypus prie eskalatoriaus. Vadinasi, vadovybė sudaro pozicijas bedarbių skaičiui išvengti.

Bedarbių skaičius pradėjo didėti, kai buvo pritaikyti ekonomisto Libermano principai, iškelti rentabilumo reikalavimai, tada direktoriai pradėjo taupyti darbininkų sąskaiton.

Ūkio žinovas Pospelovski sako, kad Sovietijoje esą 2-3 nuoš. bedarbių. Tačiau jis skaičiuoja tik "chroniškų" bedarbių. Jeigu prie šio nuoš. pridėti sezoninius bedarbius, bendras bedarbių skaičius pasiektų 6 milijonus žmonių.

Atskirose vietovėse bedarbių yra Tuloje 13 nuoš. Kamorove — 7 nuoš. "Ekonomistų" žurnalas paima mažą Sibiro miestą, kur gyvena 34.000 gyventojų, ir ten randa 3.000 bedarbių. Voroneže bedarbių nesą, bet apylinkėje — Borosoglebske, Liske, Rosošė viena penktoji darbininkų žmonių — be darbo!

Pažymėtina, kad Sovietija neturi draudimo ir jokių pašalpų bedarbiams nemoka. Dėl to bedarbiai dirba privačiai kaip amatininkai ir valdžia kažkaip pakenčia jų veiklą, nes nereikia jais rūpintis. Kiti bedarbiai vaikštinėja po kolchozus ir ten įsidarbina. Dabar atsirado nauja rūšis dirbančiųjų, tai sodininkai ir daržininkai, įsikuria netoli miestų, turį nedaugiau kaip pusę hektaro žemės sklypus. Jie savo produktus parduoda miestelių rinkose ir pa-

sidaro pragyvenimą. Šis nelegalus sektorius ir apima visus bedarbius, kurių nepajėgia aprūpinti valdžia.

Jonas Febijonas

AR ŽINAI —

Kad komunistų valdoma Šiaurės Korėja turi 10 mil. gyventojų, o karui lėktuvų daugiau, nei visos P. Amerikos valstybės kartu. Tai pati karinių lėktuvų proporcija tinka komunistų įtakoje esančiam Egiptui ir Irakui.

★

Kad amerikiečiai nepakenčia užsieniečių dėl to, kad tik viena Suomija užsimokėjo savo skolas Amerikai. Svetimų valstybių neapmokėtų paskolų sumai peršokus 21 milijoną dolerių ir tai sumai nemažėjant, betgi auga tų paskolų nuosimčiai. Vien tik jų susidaro 324 milijonai dolerių. Bet kas iš to. Amerika vistiek turi užsitraukti vidaus paskolas, kad tą nuostolį padengti. Tas paskolas privalo apmokėti — amerikiečiai — mokesčių mokėtojai.

★

Kad hippy nėra joks naujas išradimas. Svarstant, kas gi iš tikrųjų yra tas hippy, Ontario studentai, tą reikalą tyrinėję priejo išvados, jog hippy buvo visais laikais, ir jų buvo visokių amžiaus žmonių tarpe, tik vis kitokiais pavadinimais. Buvo jų jaunų, ir

Philadelphijoje jau 16 metų veikia L. Tautinio Ansamblio choras nutarė pasivadinti nauju vardu -- Philadelphijos Lietuvių Choras VILTIS. Gruodžio 9 d. įvyko choro krikštytos, balius ir koncertas. Nuotraukoje choras koncerto metu. Diriguoja ilgametis choro vadovas Leonas Kaulinis, prie pianino Anelė Kaulinytė.

K. Čikoto nuotrauka

pensijos amžiaus, buvo neturtingų, buvo ir iš pasiturinčių šeimų. Paprastai, jie būdavo gana inteligentiški ir išskildavo savo kovą su visuomenės apsnūdumu. Jie vis kažko ieškodavo ir siekdavo visuomenei ko nors naujo, prasmingesnio. Beieškant, užkliūdavo už kitų, kurie juos išnaudodami, įsiūlė narkotikus.

Tai nėra laimingi žmonės. Nes gi ir Confucius, dar prieš 2500 metų nusi-

skundė apžėlusiu — ilgais plaukais jaunuimu, kritikuojančiu vyresnius, bet pristingančiu gyvenimiškų išiečių.

Taigi, hippy — ne naujas išradimas. Tai tik sensacijų siekiančios spaudos naujai iškeltas reiškinys, savo būvimu siekias gilią senovę, tai ir viskas.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

PUIKIAUSIA DOVANA VISOMS PROGOMS

Puikios, autentiškos ilgo grojimo lietuviškos plokštelės, gražiai įpakuotos, mono ar stereo — klauskite

REQUEST RECORDS.

Nesitenkinkit pakaitalais! Eikit į artimiausią krautuvę ar prašykite nemokamo katalogo rašant:

Request Records, Inc.
66 Mechanic St.
New Rochelle, N.Y. 10811

PLANINGAS TAUPYMAS

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visus taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

PASKOLOS

perkant namus daromos ilgais terminais ir prieinamos nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.

DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

MOTIEJAUS GOBŠIO TURTAS

ANTANAS GAILIUSIS

(17)

Užgirdusi tuos žodžius, Jonė nebeįstengė kalbėti, trūko jėgų aiškintis. Ji buvo išmesta gatvėn. Darbo negavo. Pinigų nebeturėjo. Nežinojo, kur eiti, ką daryti. Išėjusi iš viešbučio, nematė praeivių, nejaudė nė pati savęs. Neaiški ateitis ją visai parbloškė. Ejo žmonių stumdoma ir kitus stumdyma. Visi davė jai kelią, suko nuo jos į šalį. Kiti atsigręžę spėjo: — Ar ji girta, ar pamišusi?

Klaidžiojo gatvėn, kartais pagalvodama, kodėl vyras Volungės bute jos nenušovė. Šiandien nereikėtų kęsti pažeminimą ir rūpintis ateitimi. Šonuos mirgėjo krautuvų vitrinų, prikrautos gražių, gyvenimui reikalingų prekių. Anksčiau ji visada ties jom sustojo. Dabar jos neturėjo jokių vertės. Po ilgo klaidžiojimo viena vitrina atkreipė jos dėmesį, kuria anksčiau niekad nesiliūstavo. Jonė sustojo. Tarp daugelio prekių gulėjo keli smulkaus kalibro šaunamieji ginklai. Nežinojama jėga traukė vieną iš jų įsigyti. Ji ėjo į krautuvę ir pasirinko mažą pistoletą. Pasilė už jį savo jungtinių žiedą. Krautuvės savininkas sumišo, nežinojo, ką atsakyti. Pagalvojęs prašė palaukti, o pats nunešė žiedą į gretimą krautuvę, kur pardavinėjo įvairias prancūziškas patalynes, patikrinti jo vertę. Grįžęs sutiko žiedą palmti kainos sąskaiton. Kam pirkto ginklą ir kada jį teks panaudoti, Jonė dar nežinojo. Išėjusi iš krautuvės, ji pasuko Volungės namų link. Juos priejusi, svarstė, ką daryti, — spauti durų skambutį, ar eiti pro šalį. Lūkuriauo sustojusi, tai vaikščiojo ties jo namais.

Tuo laiku Volungė buvo namie. Jis rengėsi vykti pas draugą, kuris sukvietė pas save, nežinia kuria proga, daug svečių, vyrų ir moterų. Volungė vilkosi geriausią kostiumą, rišo paskutinės mados kaklaraištį, šlakstėsi prancūziško odelonau. Daug sykių žvelgė į veidrodį, kol liko visai savim patenkintas. Susitvarkęs išėjo į gatvę, kur sutiko Jonę. Pamatęs ją nustebo ir paklausė:

-- Ką tu čia veiki?

-- Atėjau su tavim pasimatyti.

-- Dabar ne laikas. Skubiu į traukinį, negaliu vėluoti.

Išsisukinėjo Volungė, norėdamas greičiau jos atsikratyti. -- Feliksai, aš važiuoju su tavim iki stoties. Ten mane paliksi, o tu galėsi važiuoti kur tau reikia. Kol nuvažiuosime, papasakosiu, kokioje beviltiškoje padėtyje aš esu.

Vos sulaukdamas ašaras, kalbėjo Jonė. Ji laikėsi Volungės, pamėsi jį už rankos.

-- Jokių būdu negaliu tave palikti. Labai skubu.

-- Paklausyk, ką turiu pasakyti, prašau.

Jis nustūmė jos ranką nuo savęs ir ėjo link automobilio. Į paskutinius Jonės žodžius nieko neatsakė. Atidarė automobilio duris ir

rengėsi į jį sėsti. Jai švystelėjo mintis, kad jis myli kitą moterį ir dabar išksta pas ją. Jo toks elgesys sunkiausiai jos gyvenimo momentu išvedė ją iš lygsvaros. Keršto ir pavydo jį nebegalėjo suvaldyti, — paėmė iš rankinuko pistoletą ir šovė. Šovė netaikydama ir nenorėdama jį nušauti. Volungė pasvyro į priekį, lyg norėdamas bėgti, ir krito ties pavirom automobilio durim. Pamačius sukritusį Volungę, ji išsigando, suriko pilnu išgąsčio balsu:

-- Feliksai...

Ginklas nukrito iš rankų ant žemės. Jonė puolė prie Volungės, bet ėje pro šalį vyrai ją sugriebė ir tempė šalin. Atsirado gatvėje daugiau žmonių. Vieniems rūpėjo nusikaltėlis, tie šaukė:

-- Policija, policija...

Kitiems daugiau rūpėjo gelbėti peršautąjį, tie šaukė:

-- Daktarą, šaukite daktarą...

Susirinkusių žmonių dalis nesiartinio prie įvykio vietos, iš tolo stebėjo, kas darėsi. Vienas iš jų paklausė kitą stebėtoją:

-- Gal pažįsti, kas jį tokia yra?

-- Nepažįstu. Turbūt kokia nuomininkė už nesumokėtą nuomą antstoilo išvaržyta.

Atsakė šalia Volungės paveldėto turto gyvenęs kaimynas. Du stambūs vyrai stipriai laikė Jonę suėmę už rankų. Ji ramiai stovėjo, nesirengė bėgti, nuleidusi galvą pasikukčiodama verkė. Tuo momentu jai buvo nesvarbu, ką su ja darys. Ji matė aplink savo būrį žmonių, jų piktus žvilgsnius. Girdėjo dėl jos šūvio kilusį triukšmą. Jonė suprato baisų darbą, bet apie būsimas pasekmes negalvojo. Ji jautėsi išvargusi, paskutinių savaičių išskandinta, troško poilsio.

Sekantį r y tą laikraštį pirmame puslapyje stambiom raidėm išspausdino liūdną žinią -- "Moteris nušovė buvusį baleto artistą". Žemiau sekė įvykio aprašymas.

Vakar penktą valandą po pietų moteris nušovė gatvėje buvusį baleto artistą Feliksą Volungę. Jis pasitraukė iš teatro, kai paveldėjo savo giminaičio Motiejaus Gobšio stambų turtą. Pasitraukęs iš teatro, pasižventė to turto tvarkymui. Vėlonis priklausė Namų Savininkų Draugijai.

Peršautą į vidurius Volungę nuvežė į ligoninę, kur jis po valandos mirė. Moterį, paleidusią mirtiną šovį, ėje pro šalį žmonės sulaukė ir perdavė policijai. K. votos metu paaiškėjo, kad ji yra Jonė Pulokienė. Vyras už neišlikimybę ją išvarė iš namų. Ji kreipėsi pas savo meilužį Feliksą Volungę, bet jis atsisakė jai padėti. Pulokienė teisinosi, kad nesikesino Volungę nužudyti, tik norėjo jį pagąsdinti.

Šalia buvo įdėtos Jonės ir Volungės fotografijos.

Feliksą Volungės palaidojimu rūpinosi draugai. Palydėti į kapines susirinko visas teatras -- artistai, teatro administracija -- ir didelis būrys žmonių, jo gerbėjų, kurie perskaitė liūdną žinią laikraštyje, jį prisiminė, kada jis šoko scenoje. Teatro direktoriaus kapinėse pasakė atsisveikinimo kalbą, išskėlė jo meninius gabumus, paminėjo, kokią didelę spragą baleto pas juo, kai jis jo pasitraukė. Tik nė vienas karininkas neatėjo atsisveikinti pašarvoto Volungės, nė vienas iš jų nepalydėjo į kapines.

Po Volungės mirties, dvidešimt penkių metų pastatas teko pa-

veidėjimo keliu jo tėvui. Tėvas būdamas pensininkas mažai jį galėjo pasinaudoti. Paveldėtas turtas tėvui buvo nemielas: jį laikė didžiausiu kaltininku dėl sūnaus žuvimo. Vieną dieną jis vaikščiojo miesto parke ir svarstė, ką daryti supastatui -- parduoti ar laikyti? Bevaikščiodamas sutiko pažįstamą pensininką. Jų kalba greit nukrypo į senesnią žuvusį jo sūnų Feliksą.

-- Kaip atsitiko su tavo sūnum? Skaičiau laikraštyje, kad jį moteris nušovė.

-- Tai padarė Gobšio turtas. Jis pats dėl jo žuvo ir mano sūnų pražudė. Kol turto neturėjo, buvo geras vaikas, šoko teatre, pulkiai jam ten sekė. Kai paveldėjo turtą, pagedo, pradėjo tinginėjauti, susidėjo su svetima boba.

-- Girdėjau tas turtas tau teko.

-- Turtas teko man, nes kitų gimininių nėra. Esu senas, pasinaudoti turtu nebegaliu, o darbo ir rūpesčių apie jį daug. Juo besirūpindamas tik greičiau numirsiu. Jau du dėl jo žuvo, trečias žūti aš nenoriu. Persunku man jį tvarkyti.

-- Kai pagalvoju apie tavo žmonos brolių, tai net galiu pasidaro: krovė turtą, vargo, nieko nematė. Gal dėlto jaunas ir pasimirė, nespėjo turtu pasinaudoti, linksmai pagyventi.

-- Taigi. O man dabar galvostikis, -- nežinau, ką su tuo turtu daryti.

-- Įsteik savo giminės vardu labdarinę fondą, tai ir po mirties būsi ligai minimas. Mums turtas nebereikalingas, ir be jo esame sotūs, apsirėngę, gyvename šiltai, nei lietus mus užlyja, nei vėjas užpučia, retkarčiais ir stiklėlį degtinės išgeriame... O turto neturime. Reikia tik sveikatos.

Mintis įsteigti fondą senajam Volungei patiko, bet tą mintį įgyvendinti nesiskubino. Pajamas iš nuomų taupė, jų išleisti nepajėgė. Daug tūkstančių padėjo į banką savo vardu. Kai nusibodo pastatu rūpintis, tėvas įsteigė fondą neturtingiems, šokio meną studijuojantiems, studentams šelpti. Norėdamas įamžinti savo vienturčio sūnaus atminimą, fondą pavadino Feliksą Volungės vardu.

Nuo šio momento turtas pradėjo tarnauti geram tikslui. Motiejaus Gobšio pastangos sukrauti turtą tapo įprasmintos.

Žinią laikraštyje apie Volungės nušovimą pastebėjo ir Pulokas. Ta žinia jį stipriai paveikė. Tokio veiksmo iš Jonės jis nesitikėjo. Jos paleistas šūvis Puloką žavėjo.

-- Gerai padarė...

Nuolat kartoją mintyse pulkininkas. Jis laikė savo garbę atstatyta. Jonė jo garbę pažeidė, ji ją ir atstatė. Jo akyse Jonė pasidarė didvyre. Jai atleido neišlikimybę, ja didžiavosi. Dabar pagalio jam Jonės. Norėjo ją pas save grąžinti, bet buvo per vėlu. -- Jonė sėdėjo kalėjime ir laukė teismo. Suabejojo savo elgesio teisingumu. -- Nereikėjo tada vykti į Volungės butą jį gaudyti. Gal būtų užtekę perspėti, daugiau jai dėmesio kreipti, dažniau su ja bendrai leist. ti laiką. Būtų pasitaisiusi.

Jam kilo mintis aplankyti Jonę kalėjime, bet greit nuo to sumanymo atsisakė, pagalvojęs, kad pulkininkui netinka po kalėjimus vaikščioti. -- karininko garbė gali nukentėti. Geriau būtų stebėti įvykius iš tolo. Kasdien pulkininkas Pulokas uoliai peržiūrino laikraščių teismo skyrių, laukė žinių, kaip pasibaigs Jonės byla.

AUKOKIT, MES VĖL VAŽIUOJAM!

Klaidžiojimas raizgynuose ir sunkiai išbrendamoje pelkėtoje vietovėje primena mūsų dabartinę sportinio gyvenimo būklę. Metai iš metų besitęsiantis nykimas privedė prie tokio nuosmūgio, kurio padariniai sukrėtė visą išeiviją. Apsileidimas ir siauros galvosenos darbas sportiniame kely plačiai išsiskaidė vadovybės tarpe, kartu apimdamos nemažą nuosmį ir padalinių bei paskirų sportininkų. Visa tai atsitiko, kai spaudoje buvo slepiama suirutės pėdsakai ir įspėjamieji ženklai. Visuomenė buvo maitinama pragiedrėjusios nuotaikos ir užsibrėžimų kilnumu, kurie ypač išryškėjo Jaunimo metų eigoje, patiekiant atsakingų sporto vadovų pasikalbėjimus. Nuovargio nematyti, pastangos ir ryžtas stipriau veikti didelės, visos sporto šakos, kuriose mes raiškiamės, kilimo ženkle. Toks buvo anuometinis žodis mūsų visuomenei.

Arčiau stovintis prie šio vežimėlio matė, kad lyg tyčiomis daromos užuolankos, apeinant realų sportinio gyvenimo pulsą, vos, vos beplakantį.

Tokioje sunkioje slinktyje atsidiuriame ir prieš 1968 m. „Laisvės Kovų Metų“ prieangio duris.

Štai, čia, išvakarėse tų didžiųjų pasirengimų, kuriuose išeivija grupuoja visas savo pastangas ir išteklius kuo prasmingiau paminėti tą sukaktį, prisistato ir mūsų krepšinininkų jau trečiosios išvykos organizacinis komitetas su kvietimu į talką ir paramą, ruošiant krepšinio išvyką aplink pasaulį. Jų įsitikinimu ir tvirtinimu, tai yra geriausias būdas Lietuvos vardo kėlimui, lietuvių ugdymui ir net entuziazmo palaikymui Sporto Sąjungoje.

Nematau pagrindo giliau ryškinti sporto paskirties idėją, o ypač varžybinių sričių (ši kaip tik ir yra išvykos pagrindas — tikslas), nes to komiteto nariams, bent sporto šeimos tikriesiems asmenims, jau toki klausimai ir jų gvildenimo ar argumentavimo dėsniams turėjo būti žinomi dar priešanos išvykos (1959 m.) pradžią, bet tik pabrėžiu, kad nei jokioje tarptautinėje sporto organizacijoje, o ypač Tarptautinio Olimpino Komiteto nuostatuose, kurie yra versmų gyvasis šaltinis šiam judėjimui ir kurio rėmus ir dvasią sudaro viso pasaulio tikrieji šios institucijos nariai ir tarptautinių sporto sąjungų šeima (aišku, išskyrus komunistinio režimo kraštus, kurių sportinis judėjimas eina partijos vardo kėlimui ir gamybos lygiui kelti), yra kaip tik priešingos tokiam nusistatymui ar jo pasireiškimams. Taigi ir mūsų per didelį tautiškumą atspalvis "išlaikykime lietuvių rinkime Lietuvos vardo garsinimą" ir kt. tokių išvykų paskirtį, nesiderina su varžybinio sporto idėja ir bendrais sportinio judėjimo elementais.

BRONIUS KETURAKIS

Mums nereikalinga blaškytis po tolimiausius pasaulio užkampius, ieškant tos tautinės garbės, išleidžiant tokias sumas, nes čia pat, mūsų aplinkoje — didžiuliam JAV krašte, sportinis lygis, o ypač krepšinio žaidimas, yra aukščiausiame žydėjime ir kiekviename mieste ar valstijose turime tiek daug pajėgių vienetų, kur mūsų rinktinė aštriai būtų pamokyta. Tik iš stiprios varžybinės-rungtyninės veiklos išplaukia pažangumas ir bendroji pasaulinė sporto lygmens vertė.

Visi gerai prisimename, kiek buvo pilama panegyrikos ir perversinimo I-sios išvykos metu į P. Ameriką, o dar labiau ir net su kaupe, į Australiją. Aišku, kiekvienas laimėjimas turi teigiamą įtaką ir paskatinimą kilti, jeigu jis įvelkamas į prideramą sportinės paskirties rūbą. Juk P. Amerikos išvyka nepasitaravo didesniais lietuvių platinimui ar krašto vardo pakėlimui, nes tikrieji, šandieniniai įvykiai iš lietuvių pasakojimų, kuriuos St. Barzdukas Dirvoje aprašė (įspūdiškai iš buv. seimo ar P. A. suvažiavimo), būtent krepšinininkų (dalis komandos) nemokėjimą tinkamai — geriau savąja kalba susikalbėti, ten — P. A. lietuvių tarpe, paliko neigiamą įspūdį.

Panašus atvejis, tiksliai kitais "argumentais" grįstas, tai kelionė Australijon. Juk pati Australija pasaulyje žinoma kaip lauko teniso, plaukymo, kai kurių lengvosios atletikos rungčių pasaulinio lygio sporto atstovė, bet ne krepšinio, todėl visi mūsų laimėjimai ir planas, o ypač krepšinio programos eiga 1968 m. privalo pasirodyti namuose — JAV. Emigrantų tautų turnyras, bandymas prieš JAV olimpinę rinktinę, susitikimai su atitinkamo lygmens amerikiečių komandomis, puiki ir gerai praversta organizacija, bus daug vertingesniu indėliu lietuvių kultūros kėlimui ir savo sportinio pajėgumo

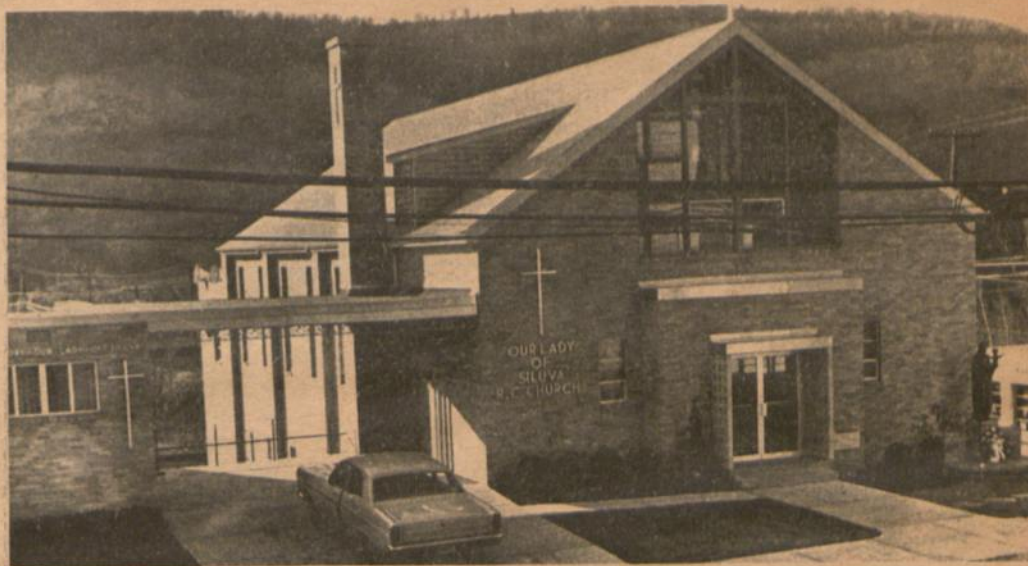
mai dar neįrodė lietuvių pranašumą tarpt. krepšinio klasėje. Australijos 3-4 komandos, pagal rungtyninės to meto eigas aprašymus, buvo stiprios lyginant su mūsų, nes teko 1 pralaimėjimas, o visos kitos, tegul būtų žaista ir 100 susitikimų, laimėjimo garbės ar vertės nepakelia.

Jeigu grįžti prie tautiškumo gyvybės išlaikymo, kuriame sportinis sąjūdis privalėtų įsijungti, šalia kitų mūsų kultūrinių gyvenimo apraiškų, tai privalome rasti tinkamesnį, realaus gyvenimo, mūsų užmojams derlingesnį dirvos plotą.

Juk žiūrovų šauksmas, kepurėlių mėtymas ar kitoks miniai būdingas pasireiškinys veiksmas nežiebia kilnių idėjų, varžybų metu palaikant savuosius, truks — plis laukiant laimėjimo, bet sąmoningas įsirikimas į sporto gyvenimo eiles, ruošiantis ir tobulinantis sunkesniems uždaviniams. Toks tautiškumo sąmonės kėlimas išblėsta kartu su rungtynėmis ir pats gyvenimas slenka savo senąja vaga. Tą rodo daugybė tikrų gyvenimo pavyzdžių.

Grįžtant prie naujos 1968 m. krepšinininkų išvykos plano, tinka paklausti mūsų sporto vadovybę ir krepšinio komitetą, kuo gi galima pateisinti šiuometinį pralaimėjimą prieš latvius, kai apgraužomis surinkti vyrai gavo pylos? Kokius laimėjimus mūsų rinktinės (buvusios) ar būsimoji turi JAV krašte? Kodėl sporto vadovybės ar krepšinio komitetas neparodė reikalingos akcijos dėl "koordinatorių krepšinininkų kelionės į Lietuvą" ir kodėl visa sportinė veikla sumugdyta ligi dugno, ką visi vienbalsiai kartojo kaip tik įvykusiame K. Kongrese sporto sekcijos trumpame pasikalbėjime ir kodėl niekas iš valdomųjų organų nesiėmė ir neparodė būtinų ir gyvastingos priemonės šiai padėčiai gelbėti akcijos?

Taigi, planas ir veiksmingoji krepšinininkų programos eiga 1968 m. privalo pasirodyti namuose — JAV. Emigrantų tautų turnyras, bandymas prieš JAV olimpinę rinktinę, susitikimai su atitinkamo lygmens amerikiečių komandomis, puiki ir gerai praversta organizacija, bus daug vertingesniu indėliu lietuvių kultūros kėlimui ir savo sportinio pajėgumo

Anglijų kasyklų rajone Maizville, Pa., neseniai buvo pašventinta nauja lietuviška Šiluvos Marijai dedikuota bažnyčia. Viršų pastatas iš lauko, apačioje bažnytelės vidus, kurio meno įrengimai yra V.K. Jonyno. Vyr. Maželio nuotrauka

STIPRINA PAKLUSNUMĄ RUSAMS

Įsikibimu į Kremliaus skvernus tesilaikanti paviršiuje kompartijos va-

irudymui, negu ten, kur krepšinio lygis pradinis ir už jį — kelionę, mes taip brangiai ir sunkiai uždirtų išteklių sumokame.

Kalbant apie tokių sumų panaudojimą mūsų sportinei veiklai gerinti svetur, kaip Australijoje ar P. Amerikoje, geriausias būdas siųsti ten lietuvių krepšinininkų trenerius ar gabesnius iš ten atsikviesti ir apmokyti. Tokia veikimo linkmė tikrai laiduoja pažangumą ir sustiprinimą, kada prieauglis ir pati visuomenė mato pulsuojančią gyvą sporto kilimą ir jo tikrąją vertę.

Taigi, iškilmingieji 1968 m. turi būti įprasminėti ne vien krepšinininkais.

dovybė Vilniuje desperatiškai stengiasi išlaikyti savo pusę bent priaugančiąją lietuvių kartą, su kuria partijos vyresnybės santykis diena iš dienos daro vis labiau panašus į vištos santykį su ančiukais, išmokusiais prieiti prie vandens.

Lietuvos jaunimas, ypač menininkai ir intelektualai šiemet atidavė didelę kompartijos reikalaujamą duoklę bolševikinės rusų revoliucijos penkiasdešimtmėčiui pagarbinti, bet net pačios partijos leidžiamos spaudos prižiūrėtojai nebeįstengia paslėpti iš visų kampų prasiiveržiančių nuotaikų, iš kurių nedviprasmiškai matyt nuovargis nuo to makabriško šokio, jo įkyrėjimas ir stengiamasis atsikvėpti bei pasidomėti kuo kitu, — ypač ieškojimas už pagyrūniškų deklamacijų užkištos tiesos apie tai, ką ir kaip iš tikrųjų rusų bolševizmas yra atnešęs, o taip pat ir tuo, kas gi iš tikrųjų dedasi tenai, kur žmonės gyvena ir kuria be "motiniškos išmintingosios partijos globos".

Matydami, kad jubiliejinio smegenų plovimo neužteko "neramioms dvasioms" sutramdyti, partijos vadai, susirinkę vilniškio centro komiteto plenumo tarėsi, kas daryt, bet nesugalvojo jokių kitokių priemonių, kaip tik "pakartotą patį receptą". Nutarė:

"... ir toliau energingai įgyvendinti TSKI Programos nurodymus — nuolat stiprinti tautų draugystę (tai yra, paklusnumą rusams), kaip vieną iš svarbiausių socializmo iškovo-

... nesitaikstomai ko-

voti prieš betkokių nacionalizmo ir šovinizmo pasireiškimus bei įpročius, trukdančius komunistinio statybai".

Tai ir yra svarbiausios sritys, kuriose okupantai Lietuvos nepajėgė nugalėti per ketvirtį šimtmečio. (ELTA)

HELP WANTED MALE

ATTENTION
EXCELLENT OPPORTUNITY
SUPERVISOR
FOR FABRIC CUTTING DEPT. Will consider applicant with some garment, cloth cutting, or fabric background, who will be groomed to take complete charge of department. All replies will be kept confidential. Reply with resume to WING SLIPPER CORPORATION, 15 Division Street, Gloversville, N. Y. 12078. (137-1)

FEMALE

NURSING INSTRUCTORS

Immediate openings awaiting qualified in-service instructors. Graduation from an accredited school of nursing with B.S. degree and membership in a professional nursing organization will be required along with a minimum of 5 years experience as an instructor, supervisor or head nurse. If interested and truly qualified apply:

Director of Nursing
THE GRACE HOSPITAL
18700 Meyers Rd.
Detroit, Mich. (140-2)

REGISTERED NURSES

CORONARY CARE

Due to the establishment of a special coronary care unit excellent positions are awaiting individuals experienced in the care of coronary patients. Graduation from an accredited school of nursing and membership in a professional nursing organization will be required. If interested and truly qualified apply:

Director of Nursing
THE GRACE HOSPITAL
18700 Meyers Rd.
Detroit, Mich. (140-2)

ST. CLAIR SAVINGS

4 1/4 %

All savings deposited through
JANUARY 16th earn from **JANUARY 1st.**

(CURRENT RATE)

SAVINGS CERTIFICATES AVAILABLE

Main Office: 813 EAST 185th STREET • 26000 LAKE SHORE BLVD.
6235 ST. CLAIR AVENUE • 25000 EUCLID AVENUE
6135 WILSON MILLS ROAD

NOW **5** LOCATIONS

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO PENKIAS-DEŠIMT METŲ SUKAKTIES MINĖJIMŲ IR 1968 LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METŲ VLIKO IR KITŲ VEIKSNIŲ BEI ORGANIZACIJŲ NUMATYTŲ PASTANGŲ IR JAU VYKDOMŲ DARBŲ

KALENDORIUS

1. Lietuvos Laisvės Kovos metai pradėti juos paskelbiant, 1967 m. spalio 21-22 d. Washingtone įvykusioje veiksmų konferencijoje. Joje buvo priimtas ir jau paskelbtas MANIFESTAS lietuvių visuomenei ir sutartas paruošti MEMORANDUMAS svetimiesiems, kurį pasirašys Lietuvos Diplomatijos Šešas ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas.
2. 1967 m. lapkričio 7 d. Pavergtųjų Europos Tautų Seimas New Yorke surengtoje akademijoje, pasmerkė bolševikų revoliucijos 50 metų sukaktį ir tos revoliucijos padarinius, ypač Baltijos valstybių okupaciją. Šiame įvykyje ir jo rengime veikliai dalyvavo Lietuvos Laisvės Komitetas.
3. 1967 m. lapkričio 23-26 Chicagoje įvyko III JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių Kultūros Kongresas.
4. 1967 m. gruodžio 6 d. JAV prezidentūroje — Baltuosiuose Rūmuose — buvo priimta Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija. JAV prezidento vardu delegaciją priėmė viceprezidentas Hubert H. Humphrey. Delegacija rūpinosi, kad JAV vyriausybė išleistų pašto ženklą atžymėti Lietuvos jubiliejui.
5. 1968 metais Vasario 16-tosios ir birželio įvykių minėjimuose bus primamos rezoliucijos — reikalavimai, kad okupuotas, Sovietų Sąjunga, pasitrauktų iš Lietuvos, ir kad laisvųjų kraštų vyriausybės paremtų šį lietuvių reikalavimą Jungtinėse Tautose ir kitose tarptautinėse organizacijose.
6. Visuose lietuvių gyvenamuose laisvuose kraštuose 1968 metais bus rengiamos peticijos tų kraštų vyriausybėms tuo pačiu tikslu, kaip ir 5 p. minimos rezoliucijos. Pasirašyti tas peticijas bus kviečiami atitinkamų kraštų visuomenėse žymūs asmenys. (Tokiu parašų rinkimas bus gera proga pasireikšti lietuvių jaunuomenei). Su peticijomis bei rezoliucijomis bus teikiama ir informacinės medžiagos apie Lietuvą. Tos akcijos vadovai informacinės medžiagos gali gauti Vlike.
7. Vliko delegatūros ir kitos organizacijos rūpinis, kad vyriausybės atstovai, parlamentariai, gubernatoriai bei miestų burmistrai 1968 metais padarytų atitinkamų viešų pareiškimų Lietuvos laisvės klausimu, ir kad tie pareiškimai būtų paskelbti atitinkamų kraštų ar vietovių spaudoje.
8. Bus kreipiamasi į bažnyčių hierarchus, kad jie tinkamai atkreiptų tikinčiųjų dėmesį į Sovietų Sąjungos Lietuvai padarytą skriaudą.
9. Bus organizuojamos spaudos konferencijos sostinėse ir kitose vietose, kur spaudos atstovams bus pateikiama žinių apie Lietuvą ir lietuvių pastangas atgauti Lietuvos nepriklausomybę.
10. Bus stengiamasi gauti progos bent trumpai Lietuvos klausimą paliesti televizijos ir radijo programose.
11. Bus veikiami JAV ir kitų draugingų valstybių parlamentariai, kad ryžtųsi įsikišti pasmerkti prieš Lietuvą įvykdytą agresiją.
12. Lietuvių profesoriai, studentų bei kitų Lietuvos draugų pagalba bus siekiama skieisti per atitinkamas paskaitas bei seminarus Lietuvos laisvės aspiracijų supratimą laisvojo pasaulio akademiniuose sluoksniuose.
13. Vlikas deda pastangas įvairiose valstybėse, kad būtų išleista pašto ženklų Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 m. sukakčiai paminėti.
14. 1968 metais sukanca 25 metai nuo Vliko susiorganizavimo. Vliko Seimas todėl atitinkamai minės dvi sukaktis.
15. Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke ir Lietuvos Laisvės Komitetas 1968 metais rengia platesnės apimties Vasario 16-tosios minėjimą. Bus kviečiama tarptautinės spaudos atstovų, New Yorke reziduojančių konsulų ir delegatų Jungtinių Tautų Organizacijose.
16. Lietuvos Laisvės Komitetas pasirūpins, kad Lietuvos sukaktis būtų tinkamai paminėta Pavergtųjų Europos Tautų Seime.
17. Amerikos Lietuvių Taryba 1968 m. birželio 22-23 d. šaukia Amerikos Lietuvių Kongresą Washingtone, kaip svarbiausią šio krašto lietuvių demonstraciją Lietuvos Laisvės Kovos metais.
18. Liepos 7 d. Chicagoje JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės rengia trečiąją lietuvių tautinių šokių ir dainų šventę.
19. Sausio gale ir vasario pradžioje Pietų Amerikos lietuvių jaunimas rengia studijų savaitę Sao Paulo, Brazilijoje.
20. Australijos Lietuvių Bendruomenė drauge su latviais ir estais rengia Baltų Konvenciją Adelaidėje.
21. Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybė organizuoja įrengti šv. Petro Bazilikoje, Romoje, koplyčią Vilniaus Mater Misericordiae (Aušros Vartų) vardu.
22. Rugpjūčio 31 — rugsėjo 2 New Yorke šaukiamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas.
23. Vlikas leidžia naują V. Vaitiekūno LITHUANIA laidą. Ilustruota brošiūra tokiu pačiu vardu jau išleista. Taip pat ir 6 psl. sąlanka vardu THE SUPREME COMMITTEE FOR LIBERATION OF LITHUANIA. Visi tie leidiniai anglų kalba. ELTOS biuleteniai bus leidžiami aštuoniomis kalbomis.
24. Lietuvos, Latvijos ir Estijos Laisvės Komitetai išleis specialias THE BALTIC REVIEW laidas ir REVISTA BALTICA ispanų kalbomis.
25. JAV Lietuvių Bendruomenė rengia leisti lietuvių išeivijos istoriją, lietuvių kalbos aiškinamąjį žodyną ir anglų kalba lietuvių literatūros apžvalgą (Lithuanian Literature).
26. Lietuvos Nepriklausomybės Fondas rengiasi leisti dr. A. Geručio redaguotą kolektyvinę knygą apie XX amžiaus Lietuvą, anglų kalba.
27. Dr. K. Griniaus Fondas Chicagoje rengiasi išleisti Lietuvos Istoriją 1900-1940 m., lietuvių kalba. Redaguoja prof. P. Čepėnas.
28. Lietuvių Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius numato 1968 metų pavasarį išleisti Lietuvos Enciklopedijos anglų kalba I tomą. (Planuoja 6 tomus).
29. Lietuvos Tyrimų Institutas numato išleisti 1968 metais II tomą veikalo MAŽOJI LIETUVA.
30. Eilė dailininkų, muzikų ir rašytojų rengia Lietuvos ne-

Lilija Vanagaitienė

* LIETUVIŲ MUZIKOLOGIJOS ARCHYVAS praneša, jog prieš trejus metus mirus Lilijai Vanagaitienei, Antano Vanagaičio našlei, jos sesuo Veronika Olienė, žinoma visuomenininkė ir palikimo globėja, atidavė visą muzikinį Vanagaičių rinkinį Lietuvių Muzikologijos Archyviui. Neminint kitų vertingų dalykų, jame randame virš 500 įvairių lietuviškų veikalų orkestracijų.

Tiek ponias Olienė, tiek Lietuvių Muzikologijos Archyvas rūpinasi, kad muzikinis Vanagaičių palikimas būtų kuo pilniausias jau vien dėlto, kad abu Vanagaičiai yra suvaidinę labai svarbų vaidmenį lietuviškosios išeivijos gyvenime Amerikoje.

Todėl Lietuvių Muzikologijos Archyvas kreipiasi į buvusius jų draugus, gerbėjus, ir pažįstamus su svarbiu ir nuosirdžiu prašymu: jei kas turi bet kokios medžiagos, susijusios su Vanagaičių veikla, pvz., laiškus, fotografijas, koncertų programų bei plakatus, Dzimdžių vadevilių vaidinimų nuotraukų, gai-

dų bei libreto rankraščių, prašomas padovantoti Lietuvių Muzikologijos Archyviui ir pasiųsti šiuo adresu: Lietuvių Muzikologijos Archyvas 2345 W. 56 St., Chicago, Ill. 60636.

LONG BEACH

Long Beach Lietuvių Klubo susirinkimas įvyko gruodžio 16 d. Klubo pirmininkas Br. Morkis, atidaręs susirinkimą, prašė siūlyti kandidatus naujon valdybon. Klubo narys K. Urniežius pasiūlė palikti dabartinę klubo valdybą. Visi kl. nariai vienbalsiai pritarė pasiūlymui, prieš nebuvo balsų.

Klubą valdybą sudaro pirmin. Bruno Morkis, vicepirm. Juozas Matijošaitis, sekret. Povilas Petraitis, išdin. Vincas Archis ir finansų sekret. Ona Mekišienė. Revizijos komisijon išrinkta Bronius Seliukas, Marija Aptukienė ir Bronius Basiulis.

Nutarta iškilmingai paminėti Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 50 m. sukaktį Vasario 16.

Išrinkta Komisija padėti valdybai šventės pravedimui: muzikas Stasys Kalvaitis, Jurgis Mikalonis, Danys Mekišius ir Adomas Biekša. Nutarta prašyti Lietuvos Generalinį Konsulą dr. Juliją J. Bielskį padėti kreiptis pas Long Beach miesto burmistą, kad paskelbtų lietuvių dieną ir dalyvautų Vasario 16 minėjime. Pirm. Morkis pranešė, kad palikimą Lietuvių klubui pagal mirusio Klubą nario Povilo Atko testamentą -- gavo čekį \$1097.12 sumoje, pinigai įnešti į banką. Velionies pagerbimui buvo susikaupta ir pirm. tarus žodį, kad

priklausomybės penkiasdešimtmečiui paminėti skirtų kūrinių. Dail. Juodis jau išleido taip pažymėtą savo darbų albumą. PAGEIDAUJAMA, kad visuose 1968 metų leidiniuose, oficialiuose raštuose bei laiškuose data būtų žymima: 1968, Lietuvos Laisvės Kovos metai. (ELTA)

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4 3/4%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **NAUJA** skelbimų agentūrą -- Foreign Language Media Service -- atidarė Anthony J. Susster, atkreipdamas dėmesį į tai, kad daugelis didesnių įmonių praleidžia progas savo gaminius išsidlyti didesnėms tautybių grupėms, skaitančioms laikraščius sava gimtąja kalba. A. J. Susster, čekų kilmės imigrantas, yra gerai susipažinęs su gausių tautybių grupių gyvenimo sąlygomis ir jų reikalavimais Amerikoje ir Kanadoje. Vien Amerikoje išeina 673 leidiniai, 48 svetimomis kalbomis. 1073 radijo stotys perduoda 2.022 programas 44 svetimomis kalbomis. Tai esanti plati rinka gerai pritaikytiems skelbimams. Jo naujai įsteigtoji agentūra ir rūpinsis tų skelbimų plėtimu ir pritaikymu svetimomis kalbomis leidžiamai spaudai.

• **ALDONOS BALČIŲ NAITĖS IR ROMANO ZORSKOS** vestuvės įvyks gruodžio 30 d., šeštadienį, 3 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Vestuvių vaisės -- 7 val. vak. Šv. Jurgio parapijos salėje.

Abu jaunieji aktyviai reiškiasi Vaidilos teatro pastatymuose.

nustota klubo nario ir gero lietuvių, nupasakojant jo gerus darbus lietuvių bei.

D. Mekišius

BRANGUS SENELI,

...Tavo siųstą HOHNER 120 bosų akordeoną jau senokai gavau. Negaliu juo atsidžiaugti ir nerandu žodžių Tau padėkoti už tokią puikią dovaną. Aš jau ir groti gerokai pramokau. O, kad Tu, Seneli galėtum išgirsti...

Tave mylinti Stella.
Vilnius...

Toki laišką parašė anūkė Seneliui, gavusi akordeoną, siųstą per TAZAB, Londone.

Visų rūšių muzikos instrumentus geriausiai užsakyti per TAZAB firmą, dirbančią šioje srityje beveik 20 metų.

Ilustruoti ir spalvoti katalogai visų rūšių prekėms, pasiunčiami tą pačią dieną.

Rašyti: TAZAB, 22 Roland Gardens, London, S. W. 7. England arba atstovybėn: Tazab, 100 East 10 Street, New York 3, U.S.A.

• **BIRUTĖ IR STASYS MEILUS**, iš Patterson, N.J., švenčių proga buvo atvykę į Clevelandą paviešėti A. ir J. Kubiliūnų šeimoje.

St. Meilus, buvęs mūsų stalo teniso žvaigždė, gyvai domisi mūsų sportinio ir visuomeninio gyvenimo reiškiniais.

• **ALDONA DULIEBIE-NĖ** -- NIAURUTĖ gruodžio 22 d. buvo rastane gyva savo automobilyje. Spėjama, jog ji užsinuodijo motoro dujomis.

• **ČAPKŲ, PETKŲ, Petraičių ir Švarcų** šeimos švenčių proga buvo išvykę į šiltesnį Floridos pusiasalį.

Dr. E. ir M. Lenkauskai ir Dr. Vl. ir L. Bložės švenčių atostogas praleido Jamaicoje.

Daugelis clevelandiečių buvo išvykę kas į Chicagą, kas į kitus miestus giminių ir bičiulių aplankyti.

• **DIRVOJE** gauta nauja siunta St. Baro plokštelių. Yra likę tik kelios Mono (Hi-fi) plokštelės, kurių laida jau išsibaigusi.

Atrodo, kad prie pabaišos eina ir stereo plokštelės. Dar nespėję jų įsigyti, prašomi paskubėti.

St. Baro plokštelių kainos -- stereo -- 7 dol., mono (hi-fi) 6 dol.

Galite įsigyti ar užsisakyti Dirvoje, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

• **KUN. B. IVANAUSKAS**, Šv. Jurgio parapijos klebonas, ir toliau pasilieka vadovauti šiai lietuvių parapijai. Pasisklidusios žinios apie jo iškėlimą nepasitvirtino.

• **KUN. GINTAUTAS SABATAITIS**, S.J. Kalėdų šventės praleido Clevelando pas savo tėvus dr. ir poniją Sabataičius. Gruodžio 26 d. tarpybiniais reikalais išskrido į Washingtoną.

• **KUN. SUGINTAS** iš Chicagos, švenčių proga atvyko į Clevelandą, pagelbėti Šv. Jurgio parapijos kunigams.

• **ŠEŠTADIENINIŲ MOKYKLŲ** Tėvų k-tų ir abiejų LB apylinkių valdybų atstovai bandė tartis jei ne apsijungimo, tai glaudesnio bendradarbiavimo reikalais. Ligi šiol tie pasitarimai dar nedavė teigiamų rezultatų.

PARENGIMAI CLEVELANDE

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas Smith restorane, Rengia LB I ir II apyl.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimą Šv. Jurgio parapijos salėje ruošia L. F. Bičiūnėliai.

1968

SAUSIO 7 D. Šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė.

SAUSIO 21 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos ruošiamas pietus Šv. Jurgio parapijos salėje.

SAUSIO 27, ir 28 D. Vaidilos teatro pastatymas A. Rūko "Keturis keliauninkai".

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos -- Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ -- ĮSITIKINSITE.

ŠV. KAZIMIERO
LIT. MOKYKLA

Šiais mokslo metais Šv. Kazimiero lit. mokykloje yra 124 mokiniai. Be vedėjo, joje dirba šeši mokytojai: J. Kazėnas, M. Kižienė, V. Kavaliūnas, M. Matulionis, E. Mackevičienė, J. Minkūnienė, A. Miškinienė ir V. Tamulionienė. Mokyklos chorui, kuris ne seniai atliko programos dalį Lietuvių dienoje ir yra pakviestas Vasario 16 - Akroną, vadovauja muz. J. Kazėnas, tautinių šokių mokytojai: R. Matienė, P. Maželis, M. Leknickas, talkinami J. Kavaliūnaitės.

Darbas virte verda nuo pirmojo skyriaus lig devintojo. Vieni tepreda skaityti, kur jau eina ir lietuvių literatūra. Ypač jo daugdabar rengiantis Kalėdų eglutei, kuri įvyks 1968 m. sausio 7 d. 4 val. p.p. Naujosios parapijos salėje: vieni repetuoja vaidinimėli, kiti dainuoja, dar kiti šoka.

Vyresnysis tautinių šokių ratis, vadovaujamas prityrusių mokytojų J. Kavaliūnaitės ir M. Leknicko, be pasirodymo mokyklos parengimuose, rengiasi šokti ir

už mokyklos ribų: televizijos programoje, Clevelando ir Cantono tautinių liaudies meno festivaluose ir Tautinių šokių šventėje Chicagoje. Į šį šokių ratelį, pastatęs "Keturiš Keliuoninkus" įsijungs ir rež. P. Maželis, turįs ir didesnių planų. Ratelį globoja mokytoja V. Kavaliūnas. Mokyklos ūkiniais ir kitais reikalais rūpinasi nuoširdus Tėvų Komitetas pirmininkaujamas A. Jonaičio. Ir visų -- tėvų, mokytojų, mokinių noras vienas ir tas pats: dirbti savo tautai.

KAS SURINKS DRAUGIJŲ DAVINIUS

Draugijų valdybų, grupių ir paskirų asmenų davinius ir nuotraukas Šv. Jurgio parapijos salėje, sekmadieniais po pamaldų, priims S. Eidimtas (telef. UT 1-1921) ir V. Knistautas (telef. 881-9657).

Naujoje parapijoje taip pat po pamaldų — Antanas Jonaitis (telef. 531-4608). Paskutinė diena įteikti draugijų ir jų valdybų sąrašus sausio 7-tą.

Paskelbus ALT Clevelando skyriaus sumanymą spausdinti programą-monografiją ryšyje su Lietuvos Valstybės atstatymo 50 metų sukakties minėjimu Clevelande 1968 metų vasario 18-tą dieną, kai kurie abejoja to sumanymo prasingumu.

Pirmiausia, prisilaikant jau paskelbto pranešimo apie kainas ir laiką, ALT skyriaus valdyba nori tame leidinyje sutalpinti visų ALT skyriui priklausančių ir Clevelande gyvuojančių, draugijų, skyrių kuopų valdybų vardus, kurios to norės, ir nuotraukas.

Draugijos gali įsidėti ir savo veiklos praeityje nuotrauką, ne tik valdybų vardus, nes visos sudarė Clevelando lietuvių istoriją.

Visa tai, ką draugijos darys, yra jų savo susitarimo reikalas, ne privalus įsakymas. Leidinys bus istorinis prisiminimas tiems, kurie dalyvauja ir darbuojasi 50

FILATELIJOS KAMPĖLIS

Antanas Bernotas

(19)

JAV gruodžio 11 d. išleido 5 centų pašto ženklą Mississippi valstijos 150 metų sukakčiai paminėti. Piešinys -- magnolijos žiedas. Spalvos: mėlynai žalia, tamsiai žalia ir ruda.

Mississippi, gavusi vardą nuo paties pavadinimo upės, yra Amerikos pietuose ir siekia Meksikos įlanką. Jos plotas -- 47, 716 kv. mylių. Rytuose siejasi su Alabamos valstija, šiaurėje su Tennessee, gi vakaruose yra Mississippi upė, už kurios randasi Arkansas ir Louisianos valstijos. Kraštas žemas, netgi pelkėtas, tik šiaurėje pakilėnis, pusiau tropikinis klimatas. Gyventojai, kurių beveik pusė sudaro negrai, verčiasi žemės ūkiu ir gyvulininkyste. Ypač daug auginama medvilnės. Yra mineralų, naftos ir

metų sukakties laikotarpiu.
ALT Skyriaus valdyba

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

Lietuvių Salės Akcinė Bendrovė ir Lietuvių Klubo vadovybė, akcininkams, klubo nariams, jų šeimoms ir svečiams, sekmadienio vakare, gruodžio 31 d. ruošia tradicinį Naujų 1968 Metų sutikimą.

Svečiai ir viešnios bus vaišinami skaniais lietuviškais valgiais. Gausus įvairių gėrimų pasirinkimas. Svečių nuotakas skaidrins darni muzika.

(sk)

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Prieš atnaujinami** savo namų ar automobilio draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• **Išnuomojami** šeimoms be vaikų du butai po 5 kambarius, naujai atremontuoti, po 60 dol. mėnesiui, šv. Jurgio parapijos rajone. Teirautis telef.: 431-2497.

Opportunity for

REGISTERED NURSES

For 55 Bed General Hospital.
General Duty Nurses
3-11 11-7 shift
Good starting salary. Plus differential for evening & night duties.

Liberal Personnel Policies

Apply call or write to administrator

MONROE COUNTY HOSPITAL
P.O. Box 848
Monroeville, Ala.

(40-9)

gamtinių dujų. -- Kraštą 1539 m. pirmasis perkeliavo ispanų atradėjas Hernando de Soto su būriu nuotykų ieškotojų. Vėliau, pradedant 1673 m., čia lankėsi prancūzų tyrinėtojai ir kolonistai, kaip Louis Joliet, Jacques Marquette, Robert Cavellier Sieur de La Salle ir kiti, kurie kraštą paskelbė Prancūzijos nuosavybe ir pavadinė Louisiana. Pirmą koloniją čia įkūrė Pierre Lemoyne 1699 m. Biloxi vietovėje. 1716 m. buvo įkurta Rosalie kolonija. Sekė kovos su Natchez ir Chick saw indėnais. Vėliau kraštą perėjo į Anglijos ir Ispanijos rankas, ir tik 1769 m. dalis krašto atiteko Amerikai, o paskui ir visa teritorija. 1813 m. buvo suorganizuota teritorija, kuri pavadinota Mississippi ir 1817 m. gruodžio 10 d. buvo priimta į sąjungą kaip 20-ji valstija, Mississippi valstijoje ilgiausiai išsilaikė vergija. Kraštas labai nukentėjo laike civilinio karo. Valstijos sostinė yra Jackson miestas. Kiti didesni miestai -- Meridian, Biloxi, Greenville, Hattiesburg, Natchez ir Gulfport.

LENKIJA išleido kelių turistinių pašto ženklų seriją su gražesniais krašto vaizdais. Čia de dame 40 gražių p. ženklų sumozūrų krašto vaizdu -- būrlaivis kuriame nors mozūrų ežere.

Mozūrai (lenkiškai Mazowsze ir mozury, vokiškai Masurenland ir Masuren) -- platus kraštas, iki II Pas. karo valdytas dalinai Vokietijos, ir sudaro pietinę Rytprūsijų dalį, dalinai Lenkijos (į pietus nuo Rytprūsijų) ir siekias net Varšuvą. Kraštas labai ežeringas ir miškingas, yra eilės aukštumų, bet žemės nederlingos, daugiausia smėlynai, tačiau labai graži gamta ir daugeliu atvejų primena Lietuvos džiūkų kraštą. Daugybės ežerų, kurių didžiausi yra Mauras (vok. Mauersee) ir Snardai (vok. Spirdingsee). Rytprūsijų mozūrų kraštas senovėje buvo apgyventas prūsų ir sūduvių lietuviškųjų genčių, tačiau vėliau, kryžiuočiams pradėjus čia veržtis, dalis prūsų buvo išnaikinti, kiti iškelti arba patys išsikėlė, o į jų vietas ėmė keltis mozūrai, lenkų gentis, gyvenę tuoj į pietus nuo Rytprūsijų. Amžiams slenkant mozūrai buvo suvokietinti, nors dalis jų tebemokėjo savo kalbą ir laikėsi savų papročių, tuo tarpu kai lenkiškoje pusėje gyvenę pasiliko sąžiningi lenkai. Po I Pas. karo Allensteino plebiscitu buvo atskleista, ar to krašto gyventojai nenorėtų prisijungti prie Lenkijos. Tačiau tik mažas dalis panorėjo ir siauras pakraštys tebuvo prijungtas, kiti pasiliko prie Vokietijos, Po II Pas. karo rusai, užėmę Rytprūsius, mozūrų kraštą atidavė Lenkijai, kurio dalį ji priskyrė prie Balstogės vaivadijos, o iš kitos sudarė atskirą Olsztyno (Allensteino) vaivadiją.

PRANCŪZIJA išleido 1 franko p. ženklą karikatūristui Daumier pagerbti. Honorė Daumier (1808-1879), žymus prancūzų karikatūristas ir tapytojas, gimė Marseillyje.

Buvo savamokslis, bet didelių gabumų menininkas. Pagarsėjo savo karikatūromis ir šaržais, kuriuos spausdino žurnaluose La Caricature ir Charivari. Jo piešiniuose pašiepiami visi ano meto visuomenės sluoksniai. 1832 m. pašiepė karalių Liudviką Pilypą ir gavo sėdėti 6 mėnesius. Jo palikimas sudaro apie 4000 litografijų, 300 piešinių ir 200 paveikslų.

R. VOKIETIJA išleido 3 pašto ženklų seriją reformacijos įvedimo 450 metų sukakčiai paminėti. Ženkluose rodomi: Martynas Liuteris, jo gyventas namas Wittenberge ir Wittenbergo pilies bažnyčia.

Martin Luther (1483 - 1546), evangelikų reformacijos tėvas

ir liuteronų mokslo kūrėjas, gimė Wittenberge. Studijavo Erfurto universitete. 1505 m. įstojo į augustinijonų vienuolyną ir po dviejų metų buvo įšventintas kunigu. Po to ėjo įvairias svarbias pareigas, būdamas Wittenbergo universiteto dėstytoju, vėliau daktaru ir profesorium, vienuolyno prioru, kapelionu ir pamokslininku, apygardos parapijų vizitatorium ir kt. Lankėsi Romoje. 1518 m. atleistas iš vienuoliškų apžadų. Pasireiškė skurtumams supratime ir dėstyme daugelio tikėjimo tiesų tarp Romos katalikų tikėjimo ir jo, ypatingai dėl atlaidų pardavinėjimo, suėjo į konfliktą su Romos bažnyčia. 1517 m. spalio 31 d. jis prikėlė prie Wittenbergo katedros durų savo 95 tezių lotynų kalba ginčo raštą, kuri data ir laikom reformacijos pradžia. Vėliau per kelis metus ėjo ginčai tarp jo ir Romos katalikų bažnyčios, kol galop Liuterio pasekėjai visai atsisakė nuo Romos ir sudarė savo atskirą tikėjimą, pasivadindami evangelikais, reformatais ar liuteronimis. Evangelikų tikėjimas buvo gana plačiai paplitęs ir Lietuvoje.

REGISTERED NURSES

Immediate permanent supervisory positions awaiting graduates of accredited school of nursing. B.S. degree preferred, however others will be considered. If interested and qualified apply

Director of Nursing
THE GRACE HOSPITAL
18700 Meyers Road
Detroit, Michigan
(137-3)

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

CLEVELAND, Ohio

ELECTRONICS COMMUNICATIONS CAREER OPPORTUNITIES

IN THE
COMMUNICATIONS — INDUSTRY
Openings in Detroit — Kalamazoo

An excellent opportunity and future for high school graduates and ex-servicemen. Experience in electronics is desirable, but not necessary. An appealing challenging job with good opportunity for advancement. Liberal benefit plan includes holidays, vacations, tuition reimbursement, medical and pension plans.

For Appointment call Collect (313) 393-5921
AMERICAN TELEPHONE & TELEGRAPH CO.

(139-3)

TIMELESS LITHUANIA

Buv. JAV pasiuntinio Lietuvoj
Hon. Owen J. C. Norem
knygos antroji laida jau pasirodė!

Tai nėra vien tik istorijos vadovėlis, bet nuoširdaus lietuvių draugo ir lietuvių tautos istorijos objektyvus stebėtojo vaizdas, patiekias anglų kalboje.

Knyga tinkama ne tik kaip dovana amerikiečių draugams, bet ir mūsų jaunimui, Lietuvą liečiančias problemas suprantančiam angliškai ir sugebančiam tas problemas tinkamai panaudoti ir skleisti.

TIMELESS LITHUANIA gaunama
DIRVOJE,

6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

ir pas knygų platintojus.

KAINA 4 DOL.

Užsakant paštą, prašome prijungti 25 c. pašto išlaidoms.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pakeičiamųjų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA
MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Pavergtųjų Tautų Seimo linkėjimai

Pavergtųjų Europos Tautų Seimas siunčia savo nuoširdžiausius Kalėdų ir Naujųjų Metų sveikinimus albanų, bulgarų, čekų-slovakų, estų, latvių, lenkų, lietuvių, rumunų ir vengrų tautoms. Sovietų Sąjungoje ir jos pavergtuose Rytų ir Centro Europos kraštuose 1967 metai praėjo bolševikų revoliucijos 50 metų sukakties minėjimų ženklui. Buvo giriamasi kolosaliais laimėjimais ir nepralenkiama pažanga, nors faktiškai ir pati Sovietų Sąjunga, ir jos pavergtieji kraštai ir visas laisvasis pasaulis žino, kad bolševikų revoliucijos pažadai ir liko tik pažadais ir kad ant žmogaus pavergimo bei mizerijos prieš 50 metų pastatytos sovietinės sistemos vaisiai yra tik materialiniai nepritekliai ir dvasinis prievartavimas.

Bolševikų revoliucijos 50 metų sukaktis akivaizdžiai liudija priešingai sovietinėms dogmoms.

Nuo Baltijos iki Adrijos, nuo Karpatų iki Dunojaus sovietų pavergtoji šviesuomenė, pirmiausia jaunoji karta, yra pasmerkusi sovietinę sistemą kaip nusigyvenusią politinės bei ūkinės sąrangos atgyveną, tarnaujančią tik totalistinės oligarchijos reikalsams. Kritikos balsai sovietinei sistemai pasigirsta ne tik vadinamuose satelituose ir Sovietų Sąjungos okupuotuose kraštuose, bet ir pačioje Sovietų Sąjungoje. Ne tik tarp rašytojų, dailininkų, mokslo vyrų, bet ir tarp darbininkų ir kolkhozninkų. Tai rodo nepalaužtą pavergtųjų tautų dvasią ir gyvą laisvės troškimą. Tai verčia kompartiją daryti nuolaidas.

Pavergtųjų Seimas panaudoja kiekvieną galimybę priminti laisvajam pasauliui sovietų pavergtųjų tautų apgailėtiną padėtį ir kiekviena proga pabrėžia dabartinės Europos padėties trapumą dėl dirbtinio jos suskaldymo į dvi dalis, vieną laisvą ir klestinčią, antrąją alinamą ir prievartaujamą sovietinėje vergijoje.

Gyvename didelių pasikeitimų laikus. Tik ateitis galutinai išryškins naujojo pasaulio veidą. Bet jis tikrai nebus pagal sovietinį pirmavaizdį. Ir Kompartija tai išvelgia ir pati savim jau nebesiutina. Jai visomis terorinės prievartos ir modernios technikos priemonėmis per 50 metų nepavyko nužudyti nei pavergtųjų žmonių, nei pavergtųjų tautų individualybės ir laisvės sąmonės.

Angoje 1968 metų Pavergtųjų Seimas užtikrina ir pavergtąsias savo tautas ir laisvąjį pasaulį, kad tvirtai ir ryžtingai tęs savo pastangas tautų apsisprendimo teisės laisvam vykdymui sovietų pavergtuose kraštuose atstatyti.

Mes meldžiame savo Dievą ir linkime savo tautoms, kad 1968 metai būtų teisingos taikos laisvėje laimėjimo metai ir kad sovietų pavergtosios tautos atgautų savo laisvę ir nepriklausomybę.

PAVERGTŲJŲ SEIMO PIRMININKAS, BULGARIJOS DELEGACIJOS PIRMININKAS Dr. George Dimitrov

ALBANIJOS DELEGACIJOS PIRMININKAS V. Germenji

ČEKOSLOVAKIJOS DELEGACIJOS PIRMININKAS Dr. J. Lettrich

ESTIJOS DELEGACIJOS PIRMININKAS A. Kutt

LATVIJOS DELEGACIJOS PIRMININKAS A. Berzinš

LENKIJOS DELEGACIJOS PIRMININKAS S. Korbonski

LIETUVOS DELEGACIJOS PIRMININKAS V. Sidzikauskas

RUMUNIJOS DELEGACIJOS PIRMININKAS C. Visoianu

VENGRIJOS DELEGACIJOS PIRMININKAS Msgr. B. Varga

LIETUVOS ATSTOVO SVEIKINIMAS

Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1968 Metų proga su dideliu malonumu prisimenu visų geros valios lietuvių - veiksmų, organizacijų, laikraštininkų, kultūrininkų bei pavienių asmenų - šaunią veiklą Lietuvos reikais 1967 metų eigoje. Prisimenu taip pat visų energingas ruošos pastangas galimai iškilmingiau paminėti 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo paskelbimo sukakties jubiliejų. Tai džiugūs reiškiniai. Jie liudija, kad lie-

tuvių ryžtas dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atgavimo nemažėja, bet stiprėja.

Dėkoju visiems kilniaširdžiams tautiečiams už aukos gėles vargšei Lietuvai.

Taip pat noriu padėkoti visiems geraširdžiams tautiečiams už pareikštus man sveikinimus bei linkėjimus minint mano 70 metų amžiaus sukaktį bei Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų progą.

Iš savo pusės giliai nuoširdžiai sveikinu visus geros valios lietuvius su Šv. Kalėdomis ir Naujaisiais 1968 Metais.

Linkiu linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų 1968 Metų.

Telydi dangaus palaima visus tiek asmeniškai, tiek veikloje Lietuvos labui.

J. Kajeckas,
Lietuvos Atstovas

* DIRVOS SKAITYTOJAMS pranešame, kad nuo 1968 m. sausio 1 Dirvos prenumeratos kaina metams nustatyta 13 dol., pusei metų -- 7 dol.

Prenumeratos kaina pakeista ryšyje su pašto tarifų, mokesčių ir medžiagų kainų pakilimu.

* A. PLIOPLYS, iš Toronto, per Dirvos atstovą A. Statulevičių, apmokėdamas V. Plioplienės prenumeratą, kartu prisiuntė ir 9 dol. auką Dirvai.

Ši auka, atsiųsta lapkričio mėn., per klaidą buvo praleista Dirvoje skelbiamam aukotojų sąrašui.

A. Pliopliui, dažnai Dirvą remiančiam, reiškiamo padėką.

* B. PIVARONIENĖ, SLA Centro sekretorė, Kalėdų proga parėmė Dirvą 25 dol. auka.

Nuolatinei Dirvos rėmėjai ir skaitytojai reiškiamo padėką.

* J. JASINSKAS, Dirvos skaitytojas ir rėmėjas, švenčių proga prisiuntęs Dirvai 10 dol. auką, užprenumeravo ją savo bičiuliams ir užsisakė knygų.

Tai gražus ir sektingas Dirvos rėmimo pavyzdys.

* K. BAČAUSKAS, ALTS-gos veikėjas New Yorke, apmokėdamas Dirvos prenumeratą kartu padidino savo įnašą Vilties d-jai 10 dol. Ta proga mūsų rėmėjas jungia ir savo geriausius linkėjimus Dirvos redakcijos ir administracijos personalui, už ką jam tariame nuoširdų ačiū.

* ŽIVILĖ IR RIČARDAS BAČKIAI, su sūnumis, atvyko iš Paryžiaus į JAV praleisti Kalėdų šventes su tėvais. Ričardas Bačkis dabar dirba Paryžiuje vienoje tarptautinėje bendrovėje, kaip planning skyriaus vedėjas.

Taip pat Kalėdų šventės kartu praleisti su tėvais ir brolio šeima atskrido iš Costa Rica Audrys Bačkis, Šv. Sosto Nunciatūros sekretorius San Jose.

Kūčias Bačkiai praleido pas Dr. Pr. ir J. Bagdus New Yorke, kuriose

Los Angeles Fronto Bičiulių surengtame vakare dalyvavę rašytojai. Iš kairės: J. Tininis, Alė Rūta, B. Brazdžionis, J. Aistis, E. Tumienė ir J. Gliuda.

taip pat dalyvavo Živilės Bačkienės motina ir artimieji giminės.

* DR. VYTAUTAS BIELIAUSKAS, Xavier universiteto psichologijos fakulteto vedėjas, gruodžio 27-29 dienomis, Fort Smith, Arkansas Benediktinų vienuolyne 150 vienuolių ir 25 kunigams praves "Work shop On Interpersonal Relations".

CHICAGO

SKIRSTĖ MOKYKLoms PAŠALPAS

LB Chicagos apygardos valdyba, rūpindamasi lituanistinių mokyklų vargais ir trūkumais, pereiną pavasarį šiam tikslui paskelbė piniginių vajų, gi tam vajui įvykdyti sudarė komitetą. Komitetui įėjo visuomeninė žinomi asmenys: kun. dr. A. Juška, dr. P. Kisieliū, dr. F. V. Kauras, K. Drunga, V. Galvydis ir p. Urbutis.

Vajui pasibaigus, gruodžio 17 d., apygardos pirm. S. Ingaunio būte buvo sukvietas Apygardos Valdybos ir Vajui Vykdyti Komiteto posėdis paskirstyti pašalpas mokykloms. Vajaus metu iš viso surinkta 4385 dol. Peržvelgus visų lituanistinių mokyklų prašymus pašalpai gauti, Apygardos valdyba ir Vajaus komitetas pašalpas skirstė proporcingai bet daugiau dėmesį kreipė į tas mokyklas, ku-

rios turi mokėti aukštesnes nuomas už patalpas ir šiaip jau sunkiau vertėsi (pavyzdžiui mažosios mokyklos). Susidarė virš 20 mokyklų, kurios daugiau ar mažiau buvo reikalingos pašalpai. Tačiau bendra prašomoji suma žymiai prašoko surinktų pinigų sumą.

Tame pačiame posėdyje buvo aptartas jubiliejinių metų -- Vasario 16-tos minėjimo klausimas. Numatyta, kad po bendro -- didžiojo minėjimo, kurį rengia ALT Chicagos skyrius, LB Apygardos Švietimo Komisija, talkininkaujant didžiajai Marquette parko apylinkėi, vasario 25 d. Jaunimo centre minėjamą rengia mokyklinio amžiaus jaunimo, o vėlesnė data -- studentai, dalyvaujant Baltijos ir kt. tautybių studentams su pritaikyta programa. Be paminėtų, posėdyje dar dalyvavo LB apygardos Švietimo Komisijos pirmin., ČALM direktorius Juozas Masilionis, akt. Zita Visockienė, Centro valdybos išdin. Kostas Dočkus, Algirdas Budreckas, Juozas Kreivėnas ir kt.

Bebaigiančios kadenciją (baigiasi apie kovo mėn.) LB Chicagos apygardos Valdybą šiuo metu sudaro: pirm. Stepas Ingaunis, Stasys Šaučiūnas, Antanas Gintneris, Irena Smieliauskienė, Jonas Švedas ir Rūta Domarkaitė.

J. Šlažus

PRANEŠIMAS

Chicago skyriaus Santaros-Sviesos Federacija maloniai kviečia jus atsilankyti į mūsų tradicinį 1968 Naujųjų Metų Sutikimą, gruodžio 31 dieną, Mar Lac House, 104 So. Marion St., Oak Park, Illinois (3 blokas į šiaurę nuo Harlem). Pietus su šampanu gražioje salėje, grojant nuotaikingai muzikai. Nemokamas masinių pastatymas prie salės. Pradžią 8 valandą vakaro. Staliukaj 10 žmonių. Užsakomi telef. HE 4-8836 ir 434-6325.

Santara-Sviesa
Chicagos Skyrius
(Sk.)

E. CHICAGO

SUSIRINKIMAS

ALT S-gos East Chicagos skyriaus narių visuotinis susirinkimas įvyks 1968 m. sausio 6 d. (šeštadienį), 6 val. vak., Sv. Pranciškaus (lietuvių) parapijos mažojo salėje.

Tarpe kitų darbotvarkės punktų bus valdybos ir Revizijos Komisijos pranešimai ir naujų vykd. organų rinkimai.

Nariai kviečiami skaitlingai susirinkime dalyvauti. Po susirinkimo bus kavutė. Skyriaus Valdyba

Aukos Dirvai

J. Liutkenis, Chicago 5,00
J. Šostakas, Detroit 2,00
D. Nargele, Springfield 10,00
P. Kvedaras, Toronto 9,00
S. Nutaras, Sodas 5,00
J. Žilėvičius, Chicago 3,00
J. Šlivinskas, Waterbury 10,00
R. Česonis, Milwaukee 5,00
I. Tvirbutas, Hartford 2,00
V. Petrauskas, Chicago 3,00
J. Cinkus, Cicero 5,00
P. Sutkus, Homewood 10,00
P. Damijonaitis, Granford 5,00
O. Kaufmanas, Milwaukee 2,00
A. Vilėniškis, Dorchester 5,00
L. Almaris, Lockport 1,00
P. Dzekonskas, Detroit 10,00
V. Sederavičius, Omaha 5,00
J. Jaškauskas, Dayton 2,00
V. Alksnins, Maspeth 5,00
P. Bulskė, Hamilton 10,00
P. Karalius, Cleveland 5,00

R. Nemickas, Chicago 4,00
F. Globich, Harrison 1,00
S. Šukaitienė, Hamilton 2,00
V. Mieželis, Chicago 2,00
V. Alis, Cleveland 5,00
T. Klovas, New York 1,00
J. Paltarkas, Chicero 3,00
J. Bernot, Union 2,00
B. Vembrė, Springfield 4,00
R. Kuprevičius, Columbus 5,00
S. Petrulis, Omaha 4,00
F. Slapukas, Flushing 4,00
E. Noakas, Ozone Park 4,00
B. Svilas, Detroit 4,00
T. Meškauskas, Calumet 1,00
S. Balys, Grand Rapids 4,00
P. Dalinis, Detroit 4,00
A. Vinicko Pagerbimo

K-tas E. Chicago 10,00
A. Šalčiūnas, Philadelphia 2,00
A. V. Jonaitis, Cleveland 4,00
ALTS Cicero Skyrius 67,00
J. Jasinskis, Ocean City 10,00
B. Pivaronas, New York 25,00
J. Brantas, Worcester 1,00

Jūratė Troškūnaitė ir Algimantas Bubnys susituko Chicagoje gruodžio 2 d.

A. Plenio nuotrauka

Poniai JANINAI KARALIENEI, jos brangiam tėveliui

JONUI MELNIKUI

mirus Lietuvoje, nuoširdžią užuojautą reiškia

J. O. ŽEMAIČIAI